

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI TOPRAISAR

PERIOADA 2021-2027

CUPRINS :

I.	Stadiul actual al dezvoltării	3
II.	Analiza Swot	46
III.	Politica de coeziune	60
IV.	Politica agricolă comună	61
V.	Surse de finanțare	68
VI.	Obiectivele Politicii de Coeziune	77
VII.	Viziunea 2027	91
VIII.	Portofoliul de proiecte	93
IX.	Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală	112
X.	Indicatori ai implementării strategiei	115
XI.	Concluzii	121

OBIECTIVUL GENERAL ȘI DIRECȚIILE STRATEGICE DE DEZVOLTARE

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare îl constituie *„Dezvoltarea durabilă și echilibrată a comunei TOPRAISAR prin abordarea integrată a aspectelor economice, sociale și de mediu care vor contribui la valorificarea avantajului competitiv și la reducerea punctelor slabe cu care se confruntă comuna”*.

Pentru atingerea obiectivului general, eforturile comunei TOPRAISAR urmează a se concentra pe următoarele direcții de dezvoltare prioritare:

- Infrastructură locală și utilități
- Agricultură
- Economie
- Învățământ, sport și cultură
- Sănătate și asistență socială
- Resursele umane
- Administrație locală

Pentru fiecare direcție de dezvoltare au fost stabilite obiective specifice care urmează a fi atinse prin implementarea de proiecte, fructificând la maximum oportunitățile de finanțare disponibile, atât europene cât și naționale.

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII EVOLUȚIE

Istoria veche și medievală a comunei

Cercetările arheologice au scos la iveală faptul că localitatea Topraisar, așezată în zona centrală a județului Constanța, aproape de mare, o zonă de influență și de interes pentru cetățile grecești dar și pentru romani, a fost locuită din cele mai vechi timpuri. Vorbind despre teritoriul agricol tomitan, Adrian

Rădulescu și Ion Bitoleanu fac referire la interesantele știri privind „evoluția societății băștinașe din secolul IV î.e.n., în baza cercetării unui tumul de la Topraisar. Din mormântul cu șanț periferic circular, s-au scos 22 de amfore de tip Heracleia și Thasos, un fragment de vas grecesc (scyphos) de tip atic, cu figuri roșii, resturi dintr-o oală lucrată cu mâna, de factură indigenă, și oase de cai. Materialele arheologice de la Topraisar au fost descoperite în anul 1963 într-un șanț de canalizare, la adâncimea de circa 1 – 1,5 m de la suprafața terenului. La momentul respectiv, cercetătorii nu s-au pronunțat dacă e vorba de o necropolă sau de o așezare de sine stătătoare.

Studiile arată că *localitatea antică* din zona Topraisar a fost un loc de contact între popoarele perioadei respective. Astfel „contactul sciților cu geții, semnalat prin împrumuturi și sinteze culturale încă din sec. V – IV î.e.n. se accentuează din sec. IV – III î.e.n. nu numai în artă dar și în economie, printr-o serie de meșteșuguri. Aserțiunea se sprijină pe răspândirea ceramicii – diferită de cea getică – descoperită chiar la Histria și în alte localități, ca Topraisar cu particularități identice zonelor nord și vest-pontice. Dar argumentul cel mai puternic îl constituie însă monedele de argint sau de bronz cu efiigiile unor căpetenii scitice, așa-numiții basilei, bătute în atelierele din Callatis și pe care se identifică numele: Kanites, Sariakes, Tanusa, Ailios, Akerosas și Charaspes. Ele vor circula, probabil cu cele grecești și macedonene. Deoarece se află la jumătatea distanței între Tomis și Callatis, cercetătorii „pledează pentru cuprinderea lui tot în sfera de influență a coloniei doriene”, cel puțin pentru perioada secolelor IV-III î.h.

În urma descoperirilor arheologice, specialiștii constată prezența în zonele învecinate Callatisului, (între care și Topraisar) în această epocă, a unei populații autohtone relativ numeroase. Din rândul acesteia s-au ridicat conducători de triburi – basilei – care „vor avea o putere economică și politică relativ mare. Aceștia puteau dispune de mijloace materiale care să le permită construirea unor morminte mari și bogate. Grecii erau la fel de interesați de

întreținerea unor raporturi de bună vecinătate cu șefii triburilor locale, deoarece fără bunăvoința lor nu puteau avea loc schimburi comerciale regulate și nici nu se asigura protecția politică necesară cetății.

Începând din evul mediu, o constantă specifică a Dobrogei a constituit-o conviețuirea românilor autohtoni cu populația musulmană turco-tătară.

„După completa integrare administrativă a Dobrogei, Poarta s-a îngrijit, înainte de toate, să întărească potențialul militar al noii provincii, încurajând colonizarea ei sistematică cu populația turcă mai ales nord-pontică (tătari).”

De-a lungul istoriei, cele două entități etnice, își vor descoperi reciproc o serie de calități și afinități, care vor permite conviețuirea lor pașnică. Aceeași bună înțelegere o vom găsi de-a lungul timpului și la Topraisar, localitate așezată în partea centrală a județului Constanța.

Au rămas cu nume vechi unele localități atât în județul Constanța, cât și în Tulcea, datorită unor convenții (din 1878 și după, când se încheie Congresul de pace de la Berlin), prin care marile puteri au recunoscut României, revenirea pe drept a Deltei Dunării și Dobrogei, după ce fuseseră în administrație otomană din 1417. Așa sunt localitățile din județul Constanța: Mejdie, Mankalie, Osmanșî, Topraksar, Cerchezchiori, Cubadin, naturalizate în românește prin Medgidia, Mangalia, Osmancea, Topraisar, Cerchezu, Cobadin.

La 1850 – în împrejurările redeschiderii „chestiunii orientale”, respectiv prin declanșarea războiului Crimeii – „populației turco-tătare dobrogene i se va adăuga un nou val de tătari, proveniți din Crimeea, ei stabilindu-se mai ales în mijlocul Dobrogei...adică în întinsurile județului Constanța.”

Cu această ocazie turcii au adus și la Topraisar familii de tătari din Crimeea. Ocupația lor de căpetenie era creșterea vitelor. Cultivau foarte puțin orzul, meiul și secara. După realipirea Dobrogei, în urma războiului din 1877-1878 au început să vină și în Topraisar, coloniștii români. Pe vremea aceea în Dobrogea era foarte mult pământ nelucrat.

În urma războiului rămăsese și mai mult pământ nelucrat prin plecarea mai multor familii de turci și tătari în Turcia. „Colonizarea cu elemente musulmane a afectat îndeosebi zona de stepă, populația românească autohtonă fiind constrânsă să se refugieze spre regiunile împădurite, spre Dunăre și malul Mării.”

„Ea n-a dispărut însă niciodată cu totul din părțile centrale unde, deși mult mai izolate o vreme, așezările românești se vor păstra tot timpul.” Adrian Rădulescu și Ion Bitoleanu fac referire la interesantele știri privind *„evoluția societății băștinașe din secolul IV î.e.n., în baza cercetării unui tumul de la Topraisar. Din mormântul cu șanț periferic circular, s-au scos 22 de amfore de tip Heracleia și Thasos, un fragment de vas grecesc (scyphos) de tip atic, cu figuri roșii, resturi dintr-o oală lucrată cu mâna, de factură indigenă, și oase de cai. Totul este similar unor apariții din necropola tumulară de la Histria, are analogii cu mormântul „princiar” de la Agighiol, sau cu cel de la Peretu (jud. Teleorman, unde s-au descoperit splendide obiecte de argint).”* Materialele arheologice de la Topraisar au fost descoperite în anul 1963 într-un șanț de canalizare, la adâncimea de circa 1 – 1,5 m de la suprafața terenului. La momentul respectiv, cercetătorii nu s-au pronunțat dacă e vorba de o necropolă sau de o așezare de sine stătătoare.

Studiile arată că localitatea antică din zona Topraisar a fost un loc de contact între popoarele perioadei respective. Astfel *„contactul sciților cu geții, semnalat prin împrumuturi și sinteze culturale încă din sec. V – IV î.e.n. se accentuează din sec. IV – III î.e.n. nu numai în artă dar și în economie, printr-o serie de meșteșuguri. Aserțiunea se sprijină pe răspândirea ceramicii – diferită de cea getică – descoperită chiar la Histria și în alte localități, ca Topraisar (...) etc., cu particularități identice zonelor nord și vest-pontice. Dar argumentul cel mai puternic îl constituie însă monedele de argint sau de bronz cu efigiile unor căpetenii scitice, așa-numiții basilei, bătute în atelierele din Callatis și pe care se identifică numele: Kanites, Sariakes, Tanusa, Ailios, Akerosas, și*

Charaspes. Ele vor circula, probabil cu cele grecești și macedonene.” Deoarece se află la jumătatea distanței între Tomis și Callatis, cercetătorii „pledează pentru cuprinderea lui tot în sfera de influență a coloniei doriene”, cel puțin pentru perioada secolelor IV-III î.h. Cele opt amfore cu ștampilă, descoperite în mormântul tumular de la Topraisar „și-au aflat relativ corespondența într-o ștampilă callatiană. Situată la distanțe quasiecale de Tomis și Callatis nu exclude posibilitatea plasării ei în zona de influență a ultimei colonii, mai ales că majoritatea materialelor amforice aflate acolo sînt de proveniență heracleeană. Paralel cu produsele heracleene se semnalează în zonă importuri amforice cu insula Thasos, importuri care vor căpăta un caracter organizat de-abia în a doua jumătate a secolului IV î.e.n. și mai ales în prima jumătate a secolului III î.e.n.”

În urma descoperirilor arheologice, specialiștii constată prezența în zonele învecinate Callatisului, (între care și Topraisar) în această epocă, a unei populații autohtone relativ numeroase. Din rândul acestora s-au ridicat conducători de triburi – basilei – care „vor avea o putere economică și politică relativ mare. Acștia puteau dispune de mijloace materiale care să le permită construirea unor morminte mari și bogate. Grecii erau la fel de interesați de întreținerea unor raporturi de bună vecinătate cu șefii triburilor locale, deoarece fără bunăvoința lor nu puteau avea loc schimburi comerciale regulate și nici nu se asigura protecția politică necesară cetății. Cu toate acestea, mormintele în discuție nu par, totuși, getice.” Aceasta deoarece în zona litorală a Dobrogei, în secolele V-III î.H. persistă inhumăția, într-o vreme în care în restul regiunii, ca și în întreaga lume geto-dacică se generalizase ritul incinerăției. E posibil, în viziunea lui Mihai Irimia, ca persistența inhumăției în această zonă să fie legată și de unele tradiții mai vechi, hallstatiene. Existența unor triburi în această zonă este demonstrată și de descoperirea unor monede de proveniență grecească și donate muzeului de domnul Gularez Nicolae.

DATE PRIVIND EVOLUȚIA ÎN TIMP A UNITĂȚII TERITORIAL ADMINISTRATIVE

Comuna Topraisar nu este menționată la niciun capitol din Lista monumentelor istorice, actualizată, aprobată cu Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor, actualizată în 2010.

Denumirea localității provine din turcescul TOPRACISARI care, în traducere, înseamnă “pământ galben” sau “cetatea de pământ” în versiunea unor localnici de etnie tătară.

Alte interpretări ale denumirii localității Topraisar:

Numele localității provine de la **Topraysar** din limba tătară care a rezultat prin rotunjirea fonetică a lui **Top Rayis Hisar** înseamnând *Fortul Conducătorului/Conducătoarei Uniunii*. **Top Rayis** se traduce în limba română prin *Conducătorul ales al Uniunii* sau *Președintele Uniunii* și pare a o desemna pe regina Tomiris sugerând totodată originea cuvintelor Dobrogea și Tomis. Unele persoane cred că *Topraysar* ar fi derivatul lui *Toprak Hisar* înseamnând *Fortul de Pământ*.

Satul Topraisar este atestat documentar din anul 1887, an în care au fost emise pentru prima data acte de stare civilă.

În prezent comuna este compusă din 4 localități:

- Topraisar - reședința de comună
- Biruința
- Movilița
- Potârnichea

În evidențele de la diferite recensăminte situația localităților componente de azi ale comunei Topraisar aveau următoarele apartenențe administrative:

Anul 1895- plasa Mangalia

- com. Topraisar : Topraisar (Topra Sarî = Pământ galben)

Schitu (Mangea Punar)

- com. Movilița: Movilița (Musurat)

Biruința (Buiuk Muratan – Cuciuc Muratan)

Carlichioi

Ciatmalar

Urluchioi

Potârnichea – componentă com. Bărăgan

Anul 1926 – plasa Constanța

- com. Topraisar: Topraisar

Biruința

Potârnichea (Abdula)– componentă com. Bărăgan
Movilița - componentă oraș Techirghiol

Anul 1956 – raionul Negru Vodă

- com. Topraisar: Topraisar

Biruința

Potârnichea – componentă com. Bărăgan

Comuna Movilița (Filimon Sârbu)- Movilița (Filimon Sârbu)

Anul 1966- raionul Negru Vodă

- com. Topraisar: Topraisar

Biruința

Muratan

- Comuna Movilița- Movilița

Potârnichea

Anul 1968 (Legea 2/1968 de organizare teritorial-administrativă a României)

- com. Topraisar: Topraisar

Amzacea

Biruința
Movilița
Potârnichea

Anul 1989 (Legea 2/1989 de organizare teritorial-administrativă a României)

- com. Topraisar: Topraisar

Biruința
Movilița
Potârnichea

Conf.Decret- Lege 38/1990 se abrogă Legea 2/1989 și se revine la organizarea din Legea 2/1968 (pt. Județul Constanța a fost emisă și Decizia CJ nr. 35/1992)

=

- com. Topraisar: Topraisar

Biruința
Movilița
Potârnichea

CARACTERISTICI SEMNIFICATIVE ALE TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚILOR, REPERE ÎN EVOLUȚIA SPAȚIALĂ A LOCALITĂȚILOR

Comuna TOPRAISAR are ca elemente caracteristice, semnificative următoarele:

- situarea în vecinătatea litoralului, parțial adiacent la teritoriul orașului Techirghiol.
- ponderea ridicată a terenului arabil din totalul suprafeței comunei: 91%, de unde și caracterul predominant agricol.
- este mărginită la partea nordică de traseul Canalului Navigabil Dunăre Marea Neagră

- dispune de o mare varietate a funcțiunilor social-economice
- are o populație destul de mare, ocupând locul 10 din cele 58 comune ale județului, peste media pe județ.
- are o evoluție demografică pozitivă în întreaga sa evoluție, inclusiv în ultimii 30 de ani, când evoluția generală a fost negativă; pentru etapa de reglementare a PUG se prevede o creștere demografică de cca 20%.

EVOLUȚIA LOCALITĂȚII DUPĂ ANUL 1990

Evoluția comunei a fost determinată de potențialul agricol al teritoriului, de vecinătatea cu litoralul – care a generat o relativă diversificare a ocupării forței de muncă, inclusiv prin navetism, precum și de existența unității militare.

- La recensământul din 2011:
- suprafața locuibilă medie / locuință = 45,17mp
- suprafața locuibilă medie/persoană = 15,78mp
- număr persoane/locuință = 2,86
- număr camere/persoană = 1,06

ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL AȘEZARE, LIMITE, VECINĂȚĂȚI

Teritoriul comunei Topraisar este situat în partea central-sudică a Județului Constanța, adiacent cu latura de nord la Canalul Dunăre – Marea Neagră.

Are ca vecinătăți:

- la nord: comuna Cumpăna
- la nord-vest: comuna Bărăganu
- la vest: comuna Mereni
- la sud-est: comuna 23 August

- la nord-est: orașul Techirghiol
- la sud: comuna Amzacea
- la est: comuna Tuzla

CARACTERISTICILE RELIEFULUI

Teritoriul comunei Topraisar face parte din zona de podiș dobrogean cu altitudine redusă, cu diferențe mici între părțile componente, înălțimi cuprinse între 15-100m.

În zona vetrelor localităților componente relieful este relativ plat, cu următoarele repere de înălțime:

- Topraisar: cota de nivel +87,0 la nord și +83,0 la est
- Biruința: cota de nivel +82,0 la nord și +75,0 la sud
- Movilița: cota de nivel +82,0 la nord și +60,0 la sud/est
- Potârnichea: cota de nivel +85,0 la nord și +60,0 la sud/est

Sunt de remarcat câteva elemente de relief marcate și toponimic:

- Dealul Mohametcea
- Dealul Muratanul Mare
- Dealul Malul Bălții
- Dealul Biruinței
- Dealul Moviliței
- Movila lui Osman Facî
- Movila lui Straton
- Valea Derelei
- Valea Carlichioi
- Valea Beiolo
- Valea Mare

Terenul este traversat de la nord la sud de canalul magistral de irigații Negru Vodă – componentă de bază a sistemului de irigații a zonei de sud a județului, cu alimentare din Canalul Dunăre- Marea Neagră prin stația de pompare de la Murfatlar.

Teritoriul comunei este situat în partea de nord – est a Podișului Cobadin – Negru - Vodă. Sub raport geomorfologic, relieful comunei Topraisar apare ca o zonă mai înaltă față de regiunile înconjurătoare din vest, nord și est. Solurile ce se regăsesc pe teritoriul comunei Topraisar fac parte din categoria cernoziomurilor (cernoziomuri ciocolatii, cernoziomuri slab levigate, cernoziomuri carbonatice) și a rendzinele, categorie de soluri dezvoltate pe calcare, roca predominantă ce intră în alcătuirea unității colinare pe care este amplasat teritoriul comunei.

Situarea comunei în interiorul podișului face ca influențele de tip pontic să nu fie resimțite. Temperaturile medii anuale se situează în jurul valorii de 11 grade.

REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

Așa cum s-a menționat și în capitolul anterior teritoriul comunei este traversat de canalul magistral de irigații Negru Vodă, în prezent nefuncțional, și de Văile Carlichioi și Derelei care au aport de apă numai din ploi.

Rețeaua hidrografică a comunei Topraisar este reprezentată de:

- Canalul Dunăre – Marea Neagră, situat în partea de nord a comunei;
- Canalul de irigații Negru Vodă, ce străbate comuna de la nord spre est (având un canal principal și altele secundare, cu adâncimi variabile între 1-3m și 8 m)
- Firele de vale ce străbat localitățile Biruința, Movilița, Potârnichea.

Pe teritoriul comunei, apele curgătoare sunt reprezentate de trei pâraie cu debite reduse, fără însemnătate economică, precum și numeroase văi seci pe unde se scurge apa ploilor sau cea provenită din topirea zăpezilor. Cele trei

pâraie sunt Musurat Deresi, Karlíkóy Deresí și Abdullah Deresí. Primele două sunt tributare Lacului Techirghiol, ultimul își îndreaptă apele spre Canalul Dunăre – Marea Neagră.

Musurat Deresi (Dereaua Musurat) își are izvorul în extremitatea sudică a satului Movilița, aproape de șoseaua națională. Acest pârau are o lungime de 7 km, o suprafață de 25 km² și se varsă în Lacul Techirghiol. Traseul este aproape drept și are un debit redus, uneori secând în verile secetoase. Înainte de 1989, când irigațiile erau intense în această zonă, infiltrațiile de la canalele de irigații asigurau un debit aproape constant și în perioada verii, acum însă, lipsa irigațiilor determină apariția perioadelor cu debite foarte reduse în perioadele din an când cad cele mai puține precipitații. Legătura dintre debit și precipitații se observă și în ceea ce privește debitul maxim și cel minim. Deși debitul este neînsemnat, oamenii au făcut în lungul pâraului unele amenajări pentru reținerea apei, fie pentru udatul grădinilor sau iaz pentru pești.

Karlíkóy Deresí (Dereaua Carlichioi) se formează prin unirea, în satul Biruința, a Văii Topraisar cu Valea Muratanului. Pârâul are o lungime de 7 km, cu traseu fără sinuozități și o suprafață de 90 km². Debitul este redus, deoarece apa provenea de la infiltrațiile canalului de irigații. În sezonul cald, acest pârau este lipsit de apă.

Abdullah Deresí (Dereaua Abdullah) își are izvoarele în vestul localității Potârnichea și curge prin vestul satului, având un debit foarte mic. Localnicii i-au blocat traseul în dreptul satului utilizând apa pentru irigatul grădinilor, motiv pentru care restul văii este lipsit de apă.

CLIMA

Clima județului Constanța prezintă anumite particularități, care o deosebesc de climatul temperat continental din țara noastră, datorită poziției geografice, aspectelor de relief și apropierea mării. Circulația atmosferică are o influență puternică asupra climei în special în dreptul zonei maritime.

Se înregistrează ierni aspre și uscate datorate maselor de aer subpolar continental, veri aride cu cantități reduse de precipitații datorate aerului tropical. Primăvara și toamna se caracterizează prin precipitații cauzate de aerul umed mediteranian ce se deplasează în aceasta regiune, făcând ca toamna să fie lungă și frumoasă, iar primăvara mai rece, datorită rolului jucat de apele mării în echilibrul termic.

Precipitațiile reduse sunt caracteristice întregului județ, având în vedere că județul Constanța reprezintă regiunea cu cele mai puține precipitații din țară.

Vânturile predominante bat iarna dinspre nord-est și sud-vest, iar vara dinspre sud-est, uneori dinspre nord.

Vegetația și fauna este specifică și variată, deosebită de restul țării, în care pe lângă specii central - europene apar numeroase specii endemice, pontice, balcanice și mediteraneene. Teritoriul comunei Topraisar aparține zonei de stepă, care a fost desțelenită și înlocuită prin culturi de cereale și plante tehnice.

Datele climatologice caracteristice zonei:

TEMPERATURA AERULUI -°C

Luna	Valori medii	Media Maxime zilnice	Media Minime Zilnice	Nr. Mediu Zile geroase < -10° C	Nr. Mediu Zile iarnă < 0° C	Nr. Mediu Zile vară > 25° C
Ianuarie	- 0,3	1,4	- 2,2	8		
Februarie	0,4	3,0	- 2,2	6		
Martie	4,5	0,3	1,4	2	3	
Aprilie	9,9	11,9	7,0			
Mai	15,2	17,5	12,5			
Iunie	19,6	21,0	17,4			4
Iulie	21,8	23,5	20,1			11
August	21,5	23,5	18,5			9

Septembrie	17,5	19,2	14,9			3
Octombrie	11,9	14,9	7,9			
Noiembrie	4,7	8,2	2,2	4		
Decembrie	0,8	2,3	- 0,8	6		

- Temperatura maximă absolută : 39,2° C la 1988.07.06
- Temperatura minimă absolută : - 21° C la 1987.01.31
- Data medie a primului îngheț (minim 0° C) – la 20 oct.
- Data medie a ultimului îngheț -24.04

PRECIPITAȚII

Luna	Mediile lunare mm.	Cantități maxime în 24 ore – mm.	Nr. mediu zile precipitații solide
Ianuarie	22		4
Februarie	16		5
Martie	33		3
Aprilie	30		1
Mai	32		
Iunie	47	46	
Iulie	25	42	
August	24	27	
Septembrie	31		
Octombrie	27		
Noiembrie	42		1
Decembrie	35		4
Anual	390		

REGIM EOLIAN - FRECVENȚA MEDIE PE DIRECȚII - %

Luna	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV	Calm
Ianuarie	0,8	12,0	10,0	8,8	5,8	5,5	11,1	7,4	5,2
Februarie	9,3	15,6	8,0	8,8	4,3	7,8	13,8	15,3	3,7

Martie	9,0	17,2	4,1	9,4	6,3	5,7	8,9	14,1	4,1
Aprilie	6,3	15,2	7,9	20,6	3,2	9,1	9,4	16,1	3,8
Mai	6,0	8,9	6,6	10,8	6,2	8,9	8,9	13,9	6,1
Iunie	6,5	11,0	11,4	13,4	4,6	6,2	10,8	7,9	5,2
Iulie	9,1	14,9	12,4	15,0	3,2	10,2	14,3	19,1	6,9
August	9,0	15,8	6,1	18,2	5,6	6,6	6,5	18,4	7,9
Septembrie	7,0	15,5	9,1	19,0	4,0	11,1	11,6	16,5	7,7
Octombrie	10,9	22,6	3,1	13,4	6,6	8,3	8,3	17,1	6,2
Noiembrie	10,2	18,9	3,6	8,0	4,8	3,5	13,0	25,3	4,1
Decembrie	9,4	19,0	1,8	4,9	4,6	9,4	17,1	27,9	3,2

VITEZA MEDIE PE DIRECȚII – m / sec.

Luna	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV	calm
Ianuarie	6-10	6-10	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	6-10	
Februarie	6-10	6-10	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	6-10	
Martie	6-10	6-10	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Aprilie	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	6-10	
Mai	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Iunie	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Iulie	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
August	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Septembrie	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Octombrie	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Noiembrie	6-10	6-10	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
Decembrie	6-10	6-10	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	

FRECVENȚA MEDIE A VÂNTURILOR PE DIFERITE PRAGURI DE TĂRII (%)

Luna									
	0 - 1	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	21 - 24	25 - 28	29 - 34	35 - 40
Ianuarie	2,8	52,0	42,7	1,0	0,4				
Februarie	3,7	15,4	41,8	2,6	0,2				

Martie	4,1	51,6	41,4	2,0	0,6	0,0			
Aprilie	3,8	55,0	40,1	0,8		0,0			
Mai	6,1	58,2	35,0	0,5					
Iunie	5,2	62,0	32,3	0,2					
Iulie	6,9	64,6	28,1	0,2					
August	7,9	68,0	23,9						
Septembrie	7,7	65,5	26,3	0,4					
Octombrie	6,3	61,3	31,8	0,5					
Noiembrie	4,1	56,7	38,0	0,8	0,1				
Decembrie	3,2	51,5	43,2	1,7	0,1				

Notă: Frecvența mare a vânturilor (NE și NV) și mai ales valoarea ridicată a vitezelor medii (între 6 – 10 m/sec.) reprezintă un potențial energetic important încă nevalorificat până în prezent , în condițiile nivelului tehnic actual.

Notă : Se marchează o frecvență mică a fenomenelor de furtună puternică înregistrate la intervale mari de timp (câțiva ani)

DURATA MEDIE DE STRĂLUCIRE A SOARELUI (ore)

Ianuarie	75	mai	260	septembrie	249
Februarie	110	iunie	292	octombrie	170
Martie	131	iulie	326	noiembrie	99
Aprilie	186	august	295	decembrie	90

Datele climatice sunt importante pentru desfășurarea activităților în teritoriu (în agricultură, în transporturi, pentru proiectarea, conformarea și executarea construcțiilor, la orientarea și amenajarea străzilor, pentru intervenții, la incendii, etc).

CARACTERISTICI GEOTEHNICE

Conform normativului P 100/92 " Normativ pentru proiectarea antiseismică a construcțiilor de locuințe și social - culturale, agrozootehnice și industriale " , elaborat de Departamentul Construcțiilor și Lucrărilor Publice, amplasamentul se află în :

- coeficient de seismicitate $K_s = 0,12$
- perioada de colț $T_c = 0,7$ sec
- macrozona „7” de seismicitate.

De menționat că în zona nu se semnalează fenomene fizico-geologice active (alunecări sau prabușiri) care să pericliteze stabilitatea construcțiilor.

Adâncimea maximă de îngheț în perimetrul respectiv conform STAS 6054/77 este de 0,80m. Adâncimea apei freatice variază între 2,0m pe firul văilor și 25-30m în zonele înalte.

Teritoriul administrativ al comunei Topraisar este situat în partea de sud - est a județului, în zona III- „ zona litoralului marin", zonă paralelă cu țărmul mării, caracterizată prin calcare sarmatice în sud, întrerupte de salba de lacuri litorale. Depozitele întâlnite sunt constituite din calcare, argile și marne sarmatice, slab înclinate, acoperite de o cuvertură de loess cu o grosime variabilă.

Solurile ce se regăsesc pe teritoriul comunei Topraisar fac parte din categoria cernoziomurilor (cernoziomuri ciocolatii, cernoziomuri slab levigate, cernoziomuri carbonatice) și a rendzinele, categorie de soluri dezvoltate pe calcare, roca predominantă ce intră în alcătuirea unității colinare pe care este amplasat teritoriul comunei.

Rețeaua hidrografică este reprezentată de: canalul Dunăre Marea Neagră situat în partea de nord a comunei, canalul de irigații Negru Vodă, ce străbate comuna de la nord spre sud și firele de vale (derea) ce străbat localitățile Biruința, Movilița și Potârnichea.

Terenul de fundare este alcătuit în majoritatea incintelor construite din loess cu strat de pământ vegetal la suprafață, gros de cca 30 cm. Pentru clădirile parter și P + 1 nu sunt necesare studii geotehnice aprofundate.

RISCURI NATURALE

Comuna Topraisar figurează în anexa Legii nr. 575/ 2001, prin care s-au aprobat zonele de risc natural, cu probleme în acest sens, la poziția 505, cu risc de inundații pe torenți. La categoria de generatori de risc de inundații sunt :

- Valea Derelei – care trece prin partea de sud a vetrei satului Movilița și are ca emisar coada Lacului Techirgiol.
- Valea Carlichioi – care trece prin partea de sud a vetrei satului Biruința și are ca emisar coada Lacului Techirgiol.
- prin partea de vest a vetrei satului Potârnichea trece o vale care constituie colector pluvial pentru zonă, având ca emisar Canalul Dunăre-Marea Neagră; aceasta are aport de apă numai la ploi și nu se semnalează evenimente (inundații, eroziuni) generate de această vale.

În partea de est a teritoriului administrativ al comunei se află lacul Techirgiol, cu resurse terapeutice de apă sărată și nămol sapropelic. Aportul de apă dulce din subteran, datorat sistemului de irigații a dus la ridicarea nivelului apei freatice, periclitând calitățile lacului.

Lucrările de barare a zonei de la coada lacului, care pe lângă aportul de apă dulce din cele două văi avea ca sursă de apă dulce și izvoare, ca și desființarea sistemului de irigații din terenurile aferente lacului, au dus la ameliorarea salinității lacului și ameliorarea calității nămolului sapropelic.

RELAȚII ÎN TERITORIU

Relațiile în teritoriu ale comunei și ale localităților sale componente sunt rezultate din:

- a)- apartenența la sistemele teritoriale și economice

b)- situarea pe traseele rutiere

c)- vecinătățile administrative

a - Comuna se află integrată în sistemul funcțional teritorial litoral prin participarea la asigurarea bazei agroalimentare pentru localitățile urbane și pentru localitățile turistice din zonă.

b - Teritoriul comunei este traversat de traseul DN 38, care face legătura între Constanța și punctul de trecere a frontierei de la Negru Vodă.

c - Comuna Topraisar are următoarele vecinătăți :

- la nord: comuna Cumpăna
- la nord-vest: comuna Bărăganu
- la vest: comuna Mereni
- la sud-est: comuna 23 August
- la nord-est: orașul Techirghiol
- la sud: comuna Amzacea
- la est: comuna Tuzla

Activități agricole

În teritoriul comunei se desfășoară activități derivate mai ales din potențialul agricol al teritoriului comunei, care constă în terenuri arabile, și pășuni - pe terenuri în pantă sau cu stratul vegetal mai subțire- care favorizează creșterea animalelor. Caracteristica economică predominantă pentru comuna Topraisar este agricultura, majoritatea populației fiind implicată în acest sector. Comuna Topraisar, cu localitățile componente Biruința, Movilița și Potârnichea, a constituit permanent un centru economic cu caracter agricol.

Comuna Topraisar, are o economie exclusiv agrară, profilul agricol predominant este dat de producția vegetală și creșterea animalelor. Din suprafața totală de 14.700 ha au folosință agricolă aproximativ 90%.

În activitatea agricolă este angrenată majoritatea forței de muncă active din comună, fie în cadrul unor firme cu profil agricol (agrar sau zootehnic), fie

în agricultura de subzistență practică în loturile individuale sau în curțile proprii.

Suprafața de teren arabil, a determinat practicarea dintotdeauna a activităților agrozootehnice, devenite tradiționale și de bază în economia comunei. Pe teritoriul comunei activitatea agricolă se orientează la tipul de agricultură de tip cerealier. De asemenea, pe teritoriul comunei se desfășoară activitatea zootehnică cu unități de dimensiuni mici și mijlocii, mai ales ca afacere familială. Așa cum rezultă din datele recensământului agricol din 2011 din cele 1107 exploatații agricole înregistrate, 87% au teren sub 1ha și 9% au teren între 1-20ha și numai 2% au suprafețe peste 100ha. Această evidență subliniază gradul de fărâmițare a suprafeței agricole și ca rezultat eficiența redusă la exploatarea terenului.

La recensământul agricol din 2020, din evidențele Primăriei Topraisar s-a înregistrat următoarea situație a animalelor:

Categoria	conf. recens.2020
Bovine	1192
Ovine	3437
Caprine	1530
Porcine	957
Păsări	3370
Cabaline	90
Fam. albine	2590

Din datele furnizate de Primăria Topraisar situația suprafeței din teritoriul administrativ are următoarea alcătuire:

Teritoriul u.a.t.	categorii de folosință		
	agricol	neagricol	TOTAL

	arabil	pășune	vie	canale drumuri, construcții	curți, construcții	neproductiv	ape	păduri	TDS-MapN	
ha	13.079	355	25	76	926	14			225	14.700
%	89	2,4	0,2	0,5	6,3	0,1			1,5	100

Sistemul de irigații de pe raza comunei nu mai este funcțional, cu toate că teritoriul comunei este traversat de la nord la sud de canalul magistral Negru Vodă – nefuncțional - care este racordat la Canalul Dunăre- Marea Neagră prin stația de pompare de la Murfatlar.

Sistemul de irigație de pe terenurile din comună este dezafectat în cea mai mare parte. De aceea se impune construirea unui nou sistem de irigații care să ducă la creșterea productivității agricole.

În structura suprafeței cultivate și a producției vegetale, cele mai mari ponderi le dețin culturile de grâu, porumb, plantele furajere.

Potrivit surselor din cadrul Primăriei Topraisar, principalele tipuri de culturi au fost:

- prășitoare: floarea soarelui, porumb
- păioase: orzoaică, grâu, orz
- tehnice: rapița

Transporturi

- transporturi rutiere:

Comuna este situată pe un drum național – DN 38 – care nu are mari generatori de trafic pe traseu sau la cele două capete. Pe teritoriul comunei nu există activități economice legate de transporturile rutiere.

- transporturi feroviare

Pe teritoriul comunei nu există linie de cale ferată; stația CF cea mai apropiată este la Cobadin – la 20km distanță pe șosea, sau halta Ciobănița – la 15km spre vest.

- transporturi navale

Pe teritoriul comunei Topraisar nu se află nici o suprafață de apă utilizabilă pentru navigație. La limita de nord se află Canalul Navigabil Dunăre-Marea Neagră, dar care nu este abordabil în această zonă din cauza diferenței de nivel dintre mal și nivelul apei, de la cca +50m la +7,50.

LISTĂ UNITĂȚI ECONOMICE

Pe raza comunei funcționează un număr de 329 societăți comerciale, asociații familiale și persoane fizice autorizate.

Din evidențele primăriei rezultă că sunt înregistrate 329 societăți economice din care:

- în satul Topraisar: 214 societăți economice
- în satul Biruința: 22 societăți economice
- în satul Movilița: 75 societăți economice
- în satul Potârnichea: 18 societăți economice

Activități de tip industrial, construcții, depozitare, prestări servicii

Activitatea industrială pe teritoriul comunei este scăzută; există o stație de prelucrare a laptelui (ELDA MEC), situată pe Șos. Natională, la ieșire din Topraisar, spre Amzacea. Activitatea de construcții este de mică amploare și se referă la activitatea de construire locuințe individuale. Alte unități cu profil industrial sunt o moară și o fabrică de răcoritoare – nefuncționale în prezent; ferma de păsări din comuna Topraisar, momentan inactivă, dar cu dorință de redeschidere; asociația ”Dobrogea Sud”-asociație în domeniul agricol.

Comerț – servicii

În sfera comerțului și a serviciilor, pe raza comunei Topraisar activează agenți economici-societăți cu răspundere limitată, dar și asociații familiale. Ponderea cea mai mare o au societățile comerciale care au ca obiect de activitate principal comerțul cu amănuntul. Produsele comercializate în cadrul acestora sunt de proveniență externă teritoriului comunei Topraisar. Există o piață de legume – fructe în Topraisar pentru a asigura desfacerea producției proprii în comună.

Comuna Topraisar face parte din asociații care au ca scop dezvoltarea potențialului rural :

- Grupul de acțiune locală – Constanța Sud – împreună cu orașul Negru Vodă și comunele Agigea, Amzacea, Chirnogeni, Comana, Mereni, Pecineaga.
- Asociația de dezvoltare intercomunitară „Dobrogea”.
- Asociația comunelor din România

Învățământ

- Grădinița cu program normal Topraisar

- Liceul Tehnologic Topraisar

clasele I-IV

clasele V-VIII

Liceu (Profil: Științe ale naturii, Protecția mediului, Calificarea: Tehnician ecolog și protecția calității mediului)

Învățământ profesional (Calificare: Lucrător în cultura plantelor)

- Grădinița cu program normal Biruința
- Școala Gimnazială Nr. 1 Biruința
- Grădinița cu program normal Movilița
- Școala Gimnazială Nr. 2 Movilița
- Grădinița cu program normal Potârnichea
- Școala Primară Nr. 3 Potârnichea

Număr total de elevi: 905

Număr total de cadre didactice: 67, din care

- profesori: 37
- învățători: 17
- educatori: 13

Număr de cadre didactice care locuiesc în:

- localitate: 8
- în afara localității: 59

Sănătate

Număr de cabinete medicale din comună: 3

Număr de farmacii: 4

Număr de cadre sanitare din comună: 10, din care:

- medici: 5
- asistenți: 4
- farmaciști: 1

Culte

Topraisar:

- biserică ortodoxă
- capelă militară – în incinta UM
- geamie (construită în 1910)
- biserica adventistă de ziua a șaptea
- biserica apostolică penticostală Biruința
- biserică ortodoxă
- geamie (construită în 1860) Movilița
- biserică ortodoxă
- geamie Potârnichea
- biserică ortodoxă

Sport, spații verzi, locuri de joacă pentru copii

Pe teritoriul comunei se află un teren de sport în vatra satului Topraisar, fără amenajări cu vestiare, dușuri, grupuri sanitare, gradene pentru spectatori, împrejmuire, eventual cu pistă de alergări. În vecinătatea acestui teren se află și un spațiu verde de agrement amenajat.

Din celelalte sate ale comunei numai la Biruința există o amenajare minimală pentru un teren de fotbal la intrarea în sat dinspre vest.

În satul Topraisar, adiacent la terenul amenajat pentru fotbal există un spațiu verde amenajat ca parc, pentru agrement, echipat cu alei, bănci.

Terenul aferent văilor ce traversează satele Biruința și Movilița nu sunt amenajate ca spații verzi; pe malul firului de vale există vegetație spontană, specifică zonelor cu exces de umiditate. În satul Movilița pe firul de vale (Valea Derelei) sunt porțiuni unde se formează ochiuri de apă. Satul Potârnichea este traversat prin partea sa vestică de un fir de vale, care generează maluri cu teren accidentat, râpe.

POPULAȚIA . ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Populația actuală

Populația comunei însuma 6296 locuitori, conform INS 2019, din care:

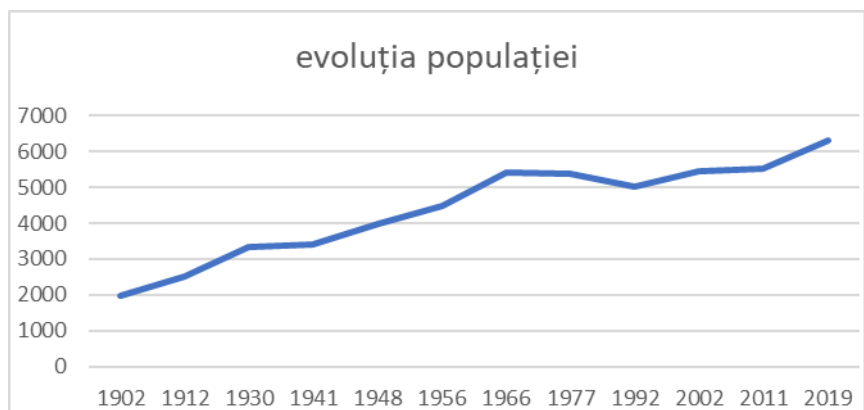
- 3210 de sex masculin
- 3086 de sex feminin

Ca mărime a populației comuna Topraisar se situează pe locul 10 din 58 comune.

Evoluția populației

Populația comunei, repartizată pe localități la recensăminte, a avut următoarea evoluție:

Anul	Total	Topraisar	Biruința	Movilița	Potârnichea
1902	1982	865	149	691	277
1912	2513	1248	325	686	257
1930	3341	1683	441	650	567
1941	3412	1706	427	658	621
1948	3979	1948	688	673	670
1956	4471	2413	700	671	687
1966	5418	3177	756	805	680
1977	5363	3431	682	761	489
1992	5018	3227	597	766	428
2002	5457	3268	766	939	461
2011	5533	3238	765	1010	520
2019	6296	3865	808	1087	536

Componenta populației:

- pe naționalități
 - română 83%
 - tătară 6,5%
 - altele + nedeclarate 10,5%
- pe religii

- ortodoxă 82,3%
- musulmană 6,8%
- altele +nedeclareate 10,9%

CIRCULAȚIA

Circulația rutieră

Circulația rutieră se face în principal pe DN38 – Agigea-Negru Vodă, care traversează satele Movilița și Topraisar, și are un caracter predominant de circulație de tranzit.

Prin DJ 381 se asigură legătura cu satul Potârnichea și cu localități din vestul comunei, iar prin DJ391 se asigură legătura Topraisar cu satul Biruința și cu localități de la est și de la vest de comună. Mai există și DC 1A, care constituie un fragment al fostului DN 38 spre Straja, declasat prin schimbarea traseului DN 38.

În zona de traversare a DN 38 prin localitățile Movilița și Topraisar traficul de tranzit se suprapune cu traficul local, care înseamnă nu numai circulație mijloace auto ci și circulație căruțe, tractoare, pietoni, bicicliști.

Transportul de persoane se efectuează cu autobuze și microbuze, prin mai multe linii, pe direcția Negru Vodă – Constanța.

Distanța dintre reședința de comună și celelalte sate componente:

Topraisar-Biruința: pe DJ 391- 5km

Topraisar- Movilița: pe DN 38-4,5km

Topraisar- Potârnichea: pe DN 38-4km+DJ 381-5km

Rețeaua stradală existentă în comună are o lungime de 72,97 km, din care:

- **Topraisar** – 35,63 km:
 - traseu DN 38-asfaltat-3,22km
 - traseu DJ 391- asfaltat – 1,14km
 - străzi asfaltate – 15,56km

- străzi pietruite – 15,71 km;
- **Biruința** – 12,00 km:
 - traseu DJ 391- asfaltat – 1,15km
 - traseu DJ 391-pietruit – 0,60km
 - străzi asfaltate – 1,65km
 - străzi pietruite – 8,60 km;
- **Movilița** – 15,43 km:
 - traseu DN 39 – asfaltat – 1,50
 - străzi asfaltate – 0,71km
 - străzi pietruite – 11,63 km;
 - străzi de pământ – 1,60 km.
- **Potârnichea** – 9,91 km:
 - traseu DJ 281- asfaltat – 1,75km
 - străzi pietruite – 7,00 km;
 - străzi de pământ – 1,16 km.

Circulația feroviară

Pe teritoriul comunei nu există linie de cale ferată; stația CF cea mai apropiată este la Cobadin – la 20km distanță pe șosea , sau halta Ciobănița – la 15km spre vest.

Circulația navală

Pe teritoriul comunei Topraisar nu se află nici o suprafață de apă utilizabilă pentru navigație. La limita de nord se află Canalul Navigabil Dunăre-Marea Neagră, dar care nu este abordabil în această zonă din cauza diferenței de nivel dintre mal și nivelul apei, de la cca +50m la +7,50.

Aspecte caracteristice ale principalelor zone funcționale

A. Zona de locuit

Cele patru localități componente ale comunei au drept caracteristici comune:

- vatra satelor își menține limitele de peste 50 ani
- structură stradală relativ omogenă, rectangulară
- media suprafețelor în curți peste 2.100mp
- există multe curți libere în intravilan (de la cca 5% în Topraisar la 25% în Potârnichea)
- există spații libere în intravilan, mai ales în fostele zone cu activități economice, constituind rezervă disponibilă pentru eventuale noi unități economice
- s-au făcut parcelări noi pentru locuințe, în curs de construire.

Există și diferențe în ceea ce privește configurația zonei de locuit:

- satele Biruința, Movilița și Potârnichea au un relief mai pronunțat determinat de faptul că sunt traversate de fire de vale cu potențial inundabil
- satele Topraisar și Biruința se află pe traseul DN 38, ceea ce le conferă o accesibilitate mai mare în raport cu celelalte sate ale comunei

B. Zona activităților economice

Localitatea Topraisar are în vatră trei zone cu activități economice, cu profil agro-zootenic:

- în partea de nord-est, la intrarea dinspre Constanța
- în partea de vest
- la sud

În zonele de la nord-est și vest există disponibil de teren rezultat mai ales din dezafectarea unor unități ce au aparținut fostului CAP sau IAS.

În localitatea Biruința există o zonă cu activități agro-zootehnice situat în partea de sud a satului, zonă care în prezent este ocupată parțial, prezentând disponibilități pentru eventuale noi activități.

În localitatea Movilița există o zonă cu activități agro-zootehnice situat în partea de nord/est a satului, și o altă zonă cu activități agro-zootehnice în partea de sud/vest. În ambele zone există disponibil de teren pentru alte activități economice.

În localitatea Potârnichea există o zonă cu activități agro-zootehnice în partea de est a vetrei satului; ca și în cazul celorlalte sate componente ale comunei și aici există disponibil de teren utilizabil pentru alte activități economice.

C. Spații verzi

În satul Topraisar- reședință de comună există un spațiu amenajat ca parc și alături de acest și un teren de sport, în zonă ușor accesibilă de populație. De asemenea, există un teren de sport în zona liceului tehnologic (pe suprafață betonată) și încă un teren de sport amenajat în partea de vest a vetrei satului.

În ceea ce privește asigurarea indicelui de spațiu verde pe locuitor trebuie ținut seama de specificul rural, în care curțile au în medie 2200mp, din care construcțiile (locuință, anexe, platforme, parcaj) ocupă sub 1/3 din suprafață și restul este spațiu plantat utilizat mai ales ca grădină de zarzavaturi și legume, vie, plantație cu pomi fructiferi;

În satul Biruința există un scuar amenajat în partea centrală a satului. În satul Movilița există un scuar amenajat în partea centrală a satului. În satul Potârnichea nu există spații verzi amenajate.

Statistic, spațiul verde este deficitar, dar ținând seama de specificul rural al comunei și de faptul că fiecare locuință își are minispațiul său verde, acest lucru nu se resimte ca o lipsă. Necesitatea spațiului verde apare mai ales dacă aceasta este privit ca un spațiu de socializare.

D. Obiective de interes public

Așa cum se arată în capitolul privind caracterizarea zonei de locuit, cele mai multe din obiectivele de interes public sunt grupate în partea centrală a satelor.

În satul Topraisar: există două zone în care se concentrează dotările de interes comunal și local:

- în zona situată pe stradă diferită de traseul de traversare al DN 38, și unde se află primăria, școala primară, biserica, geamia.
- în zonă adiacentă la traseul de traversare a satului de către DN 38, și unde se află liceul, spații comerciale, cabinete medicale, cămin cultural, poliția, benzinărie.

În satul Biruința: zona cu dotări de interes local se află grupate în partea centrală a vetrei satului: scoala, grădinița, căminul cultural, biserica, magazin, cabinet medical.

În satul Movilița: în zona cu dotări de interes local situată pe stradă locală, diferită de traseul de traversare al DN 38, se află grupate școala, grădinița, căminul cultural, cabinetul medical, magazine și biserica.

În satul Potârnichea: zona cu dotări de interes local se află grupată în partea centrală a vetrei satului; aici se află școala, grădinița, cabinetul medical, căminul cultural, magazin.

ZONE CU RISCURI NATURALE

Comuna figurează în Legea nr.575 /2001 privind zonele cu riscuri naturale la anexa 5 –u.a.t. afectate de inundații – pe torenți.

Vatra satului Topraisar se află pe teren plat și nu este traversat de fire de vale.

Vatra satului Biruința este traversată pe partea sudică de la sud/vest spre vest de firul văii Carlichioi (care este o continuare a văii Amzacea) și de un fir de vale pe direcția nord/sud, care are capătul sudic în valea Carlichioi. Valea

Carlichioi se varsă în coada Lacului Techirghiol – zona Zarguzon. Firul de vale ce traversează vatra de la nord la sud poate căpăta caracteristici de torent.

Vatra satului Movilița este traversată de un fir de vale (Valea Derelei) pe partea de vest, fir vale care apoi mărginește vatra satului spre sud; este un fir de vale cu aport permanent de apă și care chiar formează un luciu de apă care ajunge la o lățime de cca 25m. Ca și Valea Carlichioi, Valea Derelei are capătul în coada Lacului Techirghiol (zona Zarguzon). Valea Derelei poate căpăta caracteristici de torent pe zona de traversare pe direcția nord/sud.

Vatra satului Potârnichea este traversată de un fir de vale cu aport permanent de apă pe direcția sud/nord, Valea Potârnichea, cu deversare în Canalul Dunăre-Marea Neagră, în dreptul fostei localități Straja. Firul de vale ce traversează vatra de la sud la nord poate căpăta caracteristici de torent. Traseul acestor văi în zona de traversare a vetrelor satelor are un risc potențial de inundare, cu toate că de-alungul timpului nu a produs evenimente deosebite. Pentru a evita și pe viitor riscul de inundație este necesară menținerea secțiunii de scurgere neobturat.

GOSPODĂRIREA APELOR

Teritoriul comunei Topraisar este traversat de un canal magistral din sistemul de irigații al sudului județului – canalul Negru Vodă. Din cauza costurilor ridicate ale pompării apei din canalul Dunăre Marea Neagră în prezent acest canal nu este utilizat.

Există văi ce traversează localitățile Biruința și Movilița, orinetate spre est, cu deversare în coada Lacului Techirghiol (zona Zarguzon) precum și un fir de vale ce traversează zona Potârnichea, orientat spre nord și cu deversare în Canalul Dunăre-Marea Neagră. Aceste fire de vale nu au amenajări speciale privind secțiunea de scurgere sau traseul lor.

ALIMENTAREA CU APĂ

- Sistemul de alimentare cu apă a localității Topraisar :

Sursa de apă

Alimentarea cu apă a localității se face din sursa de alimentare cu apă Biruința, din puțurile forate existente F1, F5, F6, F7.

Puțurile forate F1 și F5 sunt echipate cu pompe al căror debit este de 30mc/h fiecare, puțul forat F6 este echipat cu o pompă HEBE 120 x 3, cu un debit de 90mc/h, iar puțul forat F7 cu o pompă LITORAL , având un debit de 130mc/h.

Analizele de calitate ale apei sursei pun în evidență depășiri față de limita admisă pentru apa potabilă conform Legii 458/2002 la azotați și sodiu. Zona de protecție sanitară în regim sever a forajelor nu este imprejmuțată în mod corespunzător (lipsește stâlpii sau sârma ghimpată)

Aducțiuni

Alimentarea cu apă a localității Topraisar se realizează printr-o conductă realizată din oțel DN 200 mm care transportă prin pompare apa potabilă de la Gospodăria de apă Biruința în rezervoarele din Topraisar.

Rezervoare

Înmagazinarea apei se face în cadrul Gospodăriei de apă Topraisar, într-un rezervor semi îngropat realizat din beton armat, de formă circulară având capacitatea de 500 m³. Acest rezervor este în stare avansată de degradare, iar conductele ce fac legătura între rezervor, stația de pompare și rețeaua de distribuție (rețelele din incinta gospodăriei de apă Biruința) sunt vechi, înregistrând avarii frecvente, cu pierderi importante de apă.

Stație de Pompare

În incinta gospodăriei de apă Topraisar, lângă rezervor, există o stație de pompare care este echipată cu 2 grupuri de pompe LOTRU, cu un debit de 60mc/h.

Rețea de distribuție

Rețeaua de distribuție a apei este formată din conducte din PEHD cu diametre cuprinse între 63 și 125 mm, PN 6, în lungime de 28.825 m.

- Sistemul de alimentare cu apă a localității Biruința:

Sursa de apă

Alimentarea cu apă a localităților Biruința și Topraisar se realizează în prezent din frontul de captare Biruința II. Acest front de captare este format din 5 puțuri forate, dintre care 2 sunt în funcțiune, 2 sunt neechipate, iar unul este dezafectat. Debitul captat din cele două puțuri funcționale este de 190 m³/h.

Aducțiuni

Conducte front de captare Biruința II

Apa captată din foraje este transportată prin intermediul unor conducte DN 300 realizate din oțel și DN 200 realizate din azbociment și o lungime totală de 1,83 km, în rețeaua de distribuție.

Rezervoare

Înmagazinarea apei se face în cadrul Gospodăriei de apă Biruința, într-un rezervor semi îngropat realizat din beton armat, de formă circulară având capacitatea de 500 m³. Acest rezervor este în stare avansată de degradare, iar conductele ce fac legatura între rezervor, stația de pompare și rețeaua de

distribuție (rețelele din incinta gospodăriei de apă Biruința) sunt vechi, înregistrând avarii frecvente, cu pierderi importante de apă.

În localitatea Biruința se află în funcțiune și un rezervor având capacitatea de 200 m³, amplasat în partea de vest a localității, pe un teren aflat în proprietate privată. Acest rezervor se află într-o stare avansată de degradare, necesitând reparații capitale. Apa distribuită din rezervorul de 200 m³ este apă brută, netratată.

Stație de tratare

Tratarea apei se face cu hipoclorit de sodiu, cu un sistem de stocare-dozare NOBEL, instalat în clădirea stației de pompare din Gospodăria de apă Biruința.

Stație de Pompare

Stația de pompare este amplasată în incinta Gospodăriei de apă Biruința. În prezent stația asigură transportul apei clorate în localitatea Topraisar și alimentarea cu apă a străzilor Fulgerului și Semănătorului din satul Biruința.

Rețea de distribuție

Din informațiile disponibile rezultă că rețeaua de distribuție existentă servește o populație de 756 locuitori. Numărul branșamentelor existente este de 189 de unități, din care 186 unități pentru utilizatori casnici și 3 unități pentru utilizatori agenți economici și instituții publice.

În prezent alimentarea cu apă a rețelei de distribuție a localității Biruința se realizează prin pompare sau gravitațional din rezervoarele existente, dar și direct din foraje. Rețeaua de distribuție pentru alimentarea cu apă a localității Biruința are o lungime de aproximativ 8,48 km.

- Sistemul de alimentare cu apă a localității Movilița:

Sursa existentă

Este alcatuită din două foraje având adâncimea de 40 m, echipate cu câte o pompă submersibilă având caracteristicile $Q = 2,80 \text{ l/s}$ și $H = 31,0 \text{ mCA}$, $P = 1,50 \text{ kW}$, fiecare, amplasate la 200 m distanță unul față de celălalt, prevăzute să poată funcționa alternativ - foraj activ și foraj de rezervă. Forajele se găsesc amplasate în extravilanul localității, în partea de nord a localității. Calitatea apei din foraje se încadrează în limitele impuse de Legea calității apei.

Nivelurile de apă sunt:

Nivelul hidrostatic: $NH_s \approx -15 \text{ m}$; Nivelul hidrodinamic: $NH_d \approx -20 \text{ m}$;

Adâncimea de montare a pompelor: $H_p = 35 \text{ m}$;

Debitul de exploatare $Q_{exp} = 2,80 \text{ l/s}$

Perimetrul de protecție sanitară cu regim sever este de 4900 mp (70x70 m).

Aducțiuni

Conducta de aducțiune dintre sursă și gospodăria de apă este realizată din tuburi PEHD. Între cele două foraje și rezervor, s-a prevăzut o conductă de aducțiune din PEHD, PN 6, De 90 mm, având $L = 190 \text{ m}$.

Gospodăria de apă

Conține forajul 2, rezervorul de înmagazinare, stația de clorare și stația de pompare.

Stație de clorinare – pentru un debit de tranzit $Q = 2,80 \text{ l/s}$

Construcția stației de clorare, tip container, are două compartimente - unul în care se află buteliile de $C12$ și aparatul de dozare, iar celălalt în care se

află pompa pentru ejectorul de clor, instalația de contorizare și instalațiile anexe.

Rezervorul de înmagazinare a apei

Este amplasat în extravilanul satului Movilița, la cota de teren +77,50 m și are rolul de compensare a variațiilor orare ale consumului și de stocare a rezervei intangibile de apă. Rezervorul are capacitatea de 150 mc. Rezervorul este realizat din elemente prefabricate (panouri metalice) cu dimensiunea de 1,22 x 1,22 m, preuzinate și asamblate sub forma unui recipient paralelipipedic suprateran, așezat pe un sistem de grinzi transversale cu înălțimea de 60 cm ce sunt așezate pe un radier general din beton armat cu grosimea de 30 cm. Rezervorul este izolat termic și protejat la exterior cu ajutorul unor plăci din poliuretan protejate la exterior cu un plastic dur. Instalațiile interioare ale rezervorului sunt realizate din conducte de oțel galvanizat.

Stația de pompare

Stația de pompare este echipată cu un grup de pompe booster, având caracteristicile $Q = 6,4 \text{ l/s} = 23,30 \text{ mc/h}$, $H = 20,0 \text{ mCA}$, $P = 2 \times 2,20 \text{ kW}$. Stația de pompare este amplasată într-un container metalic, cu dimensiunile 6,10 x 2,50 x 2,51 m, izolat termic și anticoroziv și prevăzut cu instalații mecanice de ventilație și încălzire. Stația de pompare este amplasată la cota teren +11,50 m, iar pompele aspiră din rezervorul de compensare cu capacitatea de 150 mc.

Zona de protecție sanitară pentru rezervor

Zona de protecție sanitară cu regim sever, a fost calculată conform HGR. 101/97 și a Scrisorii Ministerului Sănătății nr. 6460/03.11.2000. Zona de protecție sanitară, comună pentru forajul F1, stația de clorare, rezervor și stația de pompare este $S = 4.900 \text{ m}^2$.

Rețea de distribuție

Rețeaua de distribuție a apei este formată din conducte din PEHD cu diametre cuprinse între 63 mm și 125 mm, PN 6, în lungime de 10,903 m. Distribuția apei se face pe o singură zonă de presiune – datorită faptului că există o singură stație de pompare a apei. În satul Movilița, conductele de distribuție a apei sunt amplasate de-a lungul drumului național 38 (DN 38) și de-a lungul drumurilor comunale. De-a lungul rețelelor de distribuție s-au prevăzut 2 subtraversări de râu și o subtraversare de drum național.

- Sistemul de alimentare cu apă a localității Potârnichea:

Sursa existentă

Este alcătuită din două foraje având adâncimea de 40 m, echipate cu câte o pompă submersibilă având caracteristicile $Q = 1,5 \text{ l/s}$ și $H = 60,0 \text{ mCA}$ fiecare, amplasate la 200 m distanță unul față de celălalt, prevăzute să poată funcționa alternativ - foraj activ și foraj de rezervă. Forajele se găsesc amplasate în intravilanul localității, în partea de est a localității. Calitatea apei din foraje se încadrează în limitele impuse de Legea calității apei. Perimetrul de protecție sanitară cu regim sever este de 1.080 mp.

Gospodăria de apă

Conține forajul 1, rezervorul de înmagazinare, stația de clorare și stația de pompare.

Stație de clorinare – pentru un debit de tanzit $Q = 2,80 \text{ l/s}$. Rezervorul de înmagazinare a apei este amplasat în intravilanul satului Potârnichea, la cota de teren +80,0 m și are rolul de compensare a variațiilor orare ale consumului și de stocare a rezervei intangibile de apă. Rezervorul are capacitatea de 100 mc.

Stația de pompare

Stația de pompare este echipată cu un grup de pompe booster, având caracteristicile $Q = 3,6 \text{ l/s} = 12,96 \text{ mc/h}$, $H = 20,0 \text{ mCA}$. Stația de pompare este amplasată în căminul de vane, adiacent rezervorului.

Zona de protecție sanitară pentru rezervor

Zona de protecție sanitară, comună pentru forajul F1, stația de clorare, rezervor și stația de pompare este $S = 942 \text{ m}^2$.

Rețea de distribuție

Rețeaua de distribuție a apei este formată din conducte din PEHD cu diametre cuprinse între 63 mm și 125 mm, PN 6, în lungime de 10,903 m. Distribuția apei se face pe o singură zonă de presiune – datorită faptului că există o singură stație de pompare a apei. În satul Potarnichea, conductele de distribuție a apei sunt amplasate de-a lungul drumului județean 381 (DJ 381) și de-a lungul drumurilor comunale.

CANALIZAREA

În prezent, nu există un sistem centralizat de colectare și evacuare a apelor uzate menajere și pluviale în niciuna dintre localitățile studiate, exceptând localitatea Topraisar.

Evacuarea apelor uzate menajere se face către bazine vidanjabile, haznale sau fose septice.

a) Sistemul de canalizare al localității Topraisar:

În localitatea Topraisar s-a realizat o rețea de canalizare menajeră în sistem gravitațional, fără stații de pompare intermediare. Acest sistem este realizat din conducte din PVC-KG SN4 Dn 250 mm, în lungime totală de 13.2 km și acoperă cca. 44.8% din suprafața totală a comunei.

Rețeaua de canalizare se descarcă într-o stație de epurare mecano-biologică de tip SC 4000, având capacitatea de a trata debitul de apă uzată provenit de la 4000 de locuitori echivalenți. Descărcarea apelor epurate se face în canalul de irigații.

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Comuna Topraisar este alimentată cu energie electrică din sistemul energetic Dobrogea, prin linii electrice aeriene de 20Kv și posturi de transformare. Distribuția se face cu linii de joasă tensiune -0,4kv ce alimentează consumatorii casnici, din unități economice sau dotări și instituții, inclusiv iluminatul public stradal. În localitatea Topraisar există 10 posturi de transformare alimentate din LEA 1702, în Biruința – 4 posturi de transformare alimentate de LEA 1702 având ca sursă Stația de transformare Tătaru; în satul Movilița există 4 posturi de transformare alimentate de LEA 4203, iar în satul Potârnichea există 3 posturi de transformare alimentate de LEA 4203 având ca sursă Stația de transformare Murfatlar (Basarabi). Racordarea posturilor de transformare la liniile magistrale de 20kv este aeriană, pe stâlpi de beton.

ALIMENTAREA CU CĂLDURĂ

Locuințele individuale și alte spații în care este necesar confort termic sunt încălzite cu sobe cu combustibili solizi sau cu centrale cu combustibili solizi sau lichizi. Unitățile publice - școli, primărie – sunt dotate cu centrale termice pe combustibil solid. Pentru gătit se utilizează gazele lichefiate în butelii.

PROBLEME DE MEDIU Biodiversitate

Partea de est a teritoriului comunei se află inclusă în suprafața ocupată de situl protejat din rețeaua NATURA 2000: RO SPA 0061- Lacul Techirghiol cu

364ha, iar în partea de nord se află situl protejat RO SCI 0398 Straja- Cumpăna, cu 800ha pe teritoriul comunei Topraisar.

Vetrele localităților comunei se află în afara acestor arii protejate: Potârnichea - la 0,75km de situl ROSCI 0398;

Movilița – la 1,95km de situl RO SPA 0061 Biruința – la 2,25km de situl RO SPA 0061 Topraisar – la 5,7km de situl RO SPA 0061.

În PATN secțiunea III - zone protejate - aprobat cu Legea 5 / 2000 - nu există specificații referitoare la comuna Topraisar.

În PATN secțiunea V - zone de risc natural - aprobat cu Legea 575 / 2001- comuna Topraisar este inclusă în lista cu localitățile ce prezintă riscuri naturale – tabel 5, la categoria u.a.t. afectate de inundații – pe torenți.

Flora și fauna

Cca 90% din suprafața comunei este teren agricol arabil ocupat cu plante de cultură și numai 370 ha sunt cu pășune și neproductiv. Vegetația naturală este specifică zonei de stepă aici găsindu-se atât elemente floristice est-europene, cât și specii din flora mediteraneană și balcanică.

Pe teritoriul comunei s-au dezvoltat specii de plante care s-au adaptat condițiilor climatice de umiditate redusă, dintre care amintim coada șoricelului, aliorul, scânțieiuța, cimbrisorul, diferite specii de graminee care populează pășunile.

În zona firelor de vale cu aport permanent de apă crește stuf și papură. În depresiuni sau pe pante mai sunt tufișuri formate din porumbar, păducel, mur.

Primăvara timpuriu, culturile de toamnă sunt invadate de plante cu o perioadă scurtă de vegetație ca : pungulița, sugelul puturos, sopârlița. Aceste buruieni nu constituie un pericol prea mare pentru semănături, în special pentru cele de toamnă din cauză că au frecvență redusă, talie mică și durata de vegetație scurtă. O altă serie de buruieni de talie mai înaltă și care devin păgubitoare pentru toate culturile sunt: muștarul de câmp, mohorul, rochița

rânduncii, știrul, cornuții - apar în a doua jumătate a lunii aprilie și în cursul lunii iunie. Din flora ruderală (vegetație ce crește pe marginea drumului, cât și pe pășunile naturale) amintim: troscotul, ciocul berzei, scaiul măgăresc, cucuta, unda vacii, traista ciobanului.

Faunistic, se înregistrează dominarea rozătoarelor și a păsărilor, dar și reptile. Ca animale specifice zonei de stepă din care face parte comuna Topraisar, amintim popândăul, șoarecele de câmp, orbetele mic, șobolanul, iepurele de câmp, hârciogul, vulpea. Din categoria păsări, amintim: prepelița, vrabia, cioara, graurul, pupăza, potârnichea, graurul, coțofana, uliul porumbar și uliul șerpar, dropia și fazanul – în zonele împădurite. Specia reptilelor este bine reprezentată de șopârlă.

Calitatea aerului

Pe teritoriul comunei Topraisar nu își desfășoară activitatea societăți care să fie considerate poluatoare. Lipsesc obiectivele cu emisii de noxe sau cu deversări de lichide poluante. Așadar, nu există surse de poluare cu pericol major pentru populație, vegetație și animale.

Calitatea apei

Comuna Topraisar nu se află în evidența Agenției Județene pentru Protecția Mediului Constanța ca fiind zonă critică din punct de vedere al poluării aerului, apelor de suprafață sau subterane și nici din punct de vedere al poluării cu nitrați (peste 50 mg/l).

Analizele de calitate ale apei din sursa de alimentare cu apă BIRUINȚA, din puțurile forate existente F1, F5, F6, F7, pun în evidență depășiri față de limita admisă pentru apa potabilă conform Legii 458/2002 la azotați și sodiu. Pentru potabilizarea apei din această sursă sunt necesare procese complexe pentru îndepărtarea acestor compuși; Apa potabilă furnizată populației din

celelalte surse se încadrează în limitele de potabilitate impuse de Legea calității apei.

Rețeaua hidrografică

Teritoriul comunei este traversat de trei văi cu aport permanent de apă, în mod obișnuit cu debite mici și măririi de debit la ploi abundente, fără a genera evenimente deosebite, dat fiind relieful cu energie redusă și bazinele hidrografice cu suprafețe reduse:

- Valea Derelei – care trece prin partea de sud a vetrei satului Movilița și are ca emisar coada Lacului Techirgiol.
- Valea Carlichioi – care trece prin partea de sud a vetrei satului Biruința și are ca emisar coada Lacului Techirgiol.
- prin partea de vest a vetrei satului Potârnichea trece o vale care constituie colector pluvial pentru zonă, având ca emisar Canalul Dunăre-Marea Neagră; aceasta are aport de apă redus și nu se semnalează evenimente (inundații, eroziuni) generate de această vale. În partea de est a teritoriului administrativ al comunei se află lacul Techirghiol, cu resurse terapeutice de apă sărată și nămol saprofelic.

Lucrările de barare a zonei de la coada lacului, care pe lângă aportul de apă dulce din cele două văi avea ca sursă de apă dulce și izvoare, ca și desființarea sistemului de irigații din terenurile aferente lacului, au dus la ameliorarea salinității lacului și ameliorarea calității nămolului sapropelic. În partea de nord a teritoriului comunei se află canalul Dunăre- Marea Neagră, dar care cadastral nu face parte din teritoriul comunei.

Acumularea apelor subterane în zona Topraisar constituie următoarele categorii de acvifere:

- Acvifere de mică adâncime, cantonate în nivelele permeabile din cadrul depozitelor loessoide de vârstă cuaternară, precum și la limita dintre loessuri și partea terminală a depozitelor cretacee ce se dezvoltă în zonă.

- Acvifere de mare adâncime, dezvoltate în sistemul de fisuri și goluri de dizolvare ale formațiunilor carbonatate de vârsta Jurasic superior – Cretacic inferior. Conține ape subterane sub presiune și este cantonat în depozitele predominant calacaroase, precum și în depozitele subjacente.

Analiza SWOT

Analiza SWOT constituie cea mai importantă tehnică managerială utilizată atât pentru înțelegerea poziției strategice a unei întreprinderi/organizații, cât și pentru analiza socio-economică a unei localități.

Denumirea SWOT este un acronim provenind de la inițialele a patru cuvinte din limba engleză:

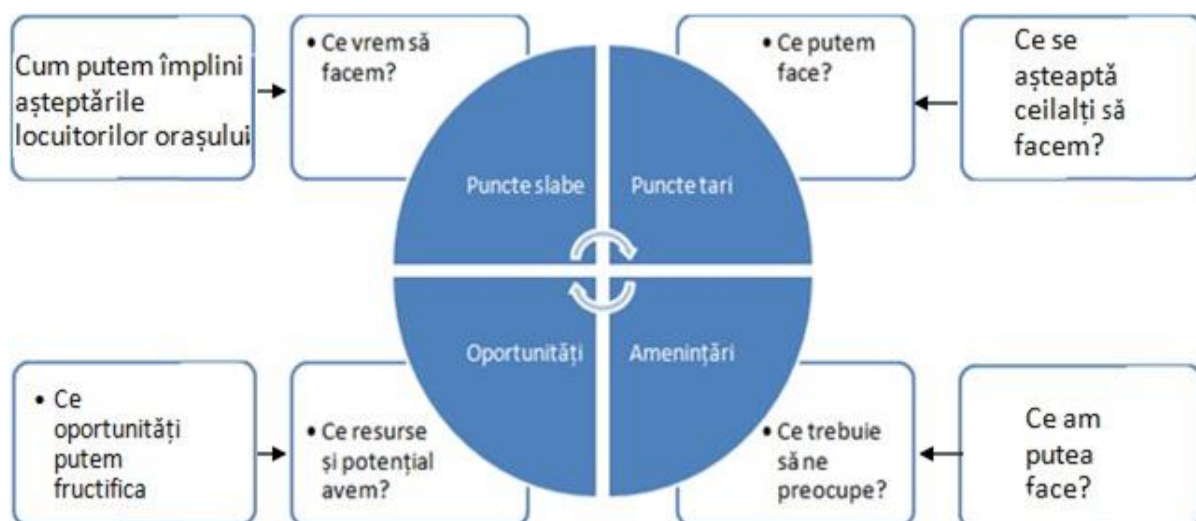
1. Strengths (punctele forte ale organizației): deci capacitățile, resursele și avantajele pe care ea le posedă, competențele distinctive, și alți factori de succes ai localității, nu neapărat doar factori „tangibili”, fizici, ci și elemente „intangibile”. Punctele forte definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului viitor. Punctele forte sunt definite atât ca valori, cât și drept factori interni care creează valorile.
2. Weaknesses (punctele de slăbiciune ale organizației): ariile sale de vulnerabilitate, zonele de resurse sărace, și alte „valori negative” sau ”condiționări negative”. Un punct de slăbiciune reprezintă un element identificat în organizație, element ce poate împiedica atingerea obiectivelor manageriale ale organizației. Punctele de slăbiciune se pot împărți în două categorii:
 - factori interni care distrug valorile;
 - condiții interne insuficient de bine focalizate pentru a putea să creeze valori competitive în condițiile globalizării.

3. Opportunities (Oportunitățile) sau căile pe care pot fi avansate interesele organizației, căi pe care pot fi exploatare liniile sale de forță, și eliminat balastul punctelor vulnerabile, reprezintă valori pozitive și condiționări externe. Oportunitățile sunt tendințe generale prezente în mediul extern, ori șanse oferite de întâmplare în afara câmpului de influențare a lor prin management, deși ele pot influența pozitiv procesul dezvoltării.

4. Threats (amenințările) la adresa intereselor creșterii organizației, aspecte negative ce apar din supraexploatarea resurselor, ori limitările care se impun organizației din partea unui mediu extern. Amenințările reprezintă valori negative și condiționări externe aflate dincolo de câmpul de acțiune managerială; ele pot fi atât riscuri tranzitorii, cât și permanente.

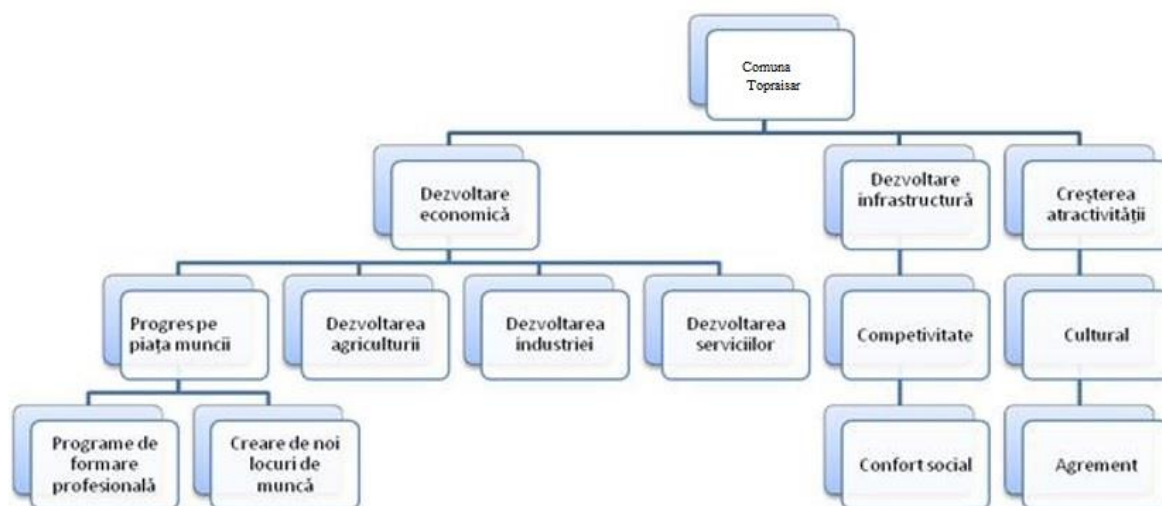
Strategia de dezvoltare locală are la bază o analiză amplă a specificului localității, a situației existente, a problemelor existente și propune soluții pentru progres. Caracteristica principală a unei analize SWOT este că studiază atât factorii interni cât și cei externi, prevede interdependențele dintre aceștia, maximizează punctele tari, ameliorează pe cât posibil punctele slabe, intuiește oportunitățile și minimizează efectele negative ale amenințărilor.

Obiectivul analizei SWOT este acela de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul extern și mediul intern. Prin alegerea strategiei corecte a unei organizații, se poate influența impactul acestor forțe în avantajul organizației. Întrebări cheie care pot îndruma analiza strategic:

Pentru o mai bună și amplă caracterizare a comunei Topraisar vom elabora în următoarele pagini analiza SWOT pe fiecare dintre axele principale de interes : economie, industrie, agricultură, infrastructură, mediu, dezvoltare social, educație, cultură, sport, care să includă unele dintre cele mai influente elemente din îmbinarea tuturor celorlalte analize SWOT.

S-au identificat trei principii prioritare, cu subcategoriile aferente, ce ar trebui să stea la baza analizei comunei Topraisar :

1. Viața economică a comunei trebuie revigorată și susținută pe toate domeniile sale : agricultură, zootehnie, industrie, comerț, silvicultură, servicii și nu în ultimul rând printr-un progres pe piața muncii. Prima măsură care poate fi

luată de autoritățile locale este introducerea unor programe de formare profesională. O a doua măsură este crearea de noi locuri de muncă;

2. Infrastructura trebuie îmbunătățită permanent, de aceea o prioritizare a investițiilor este necesară pentru a asigura raportul valoare investiție/efect economic-financiar produs;

3. Creșterea atractivității din punct de vedere cultural, turistic, social este necesară atât pentru asigurarea unui confort social al propriilor locuitori, dar și pentru dezvoltarea ulterioară a comunei.

Analiza SWOT se realizează din două perspective :

a) O perspectivă strategică care urmărește viziunea cu privire la orientările viitoare, motivația (acceptarea, atitudinea politică, valorile sociale si culturale) și obiectivele (siguranța locurilor de munca, îmbunătățirea condițiilor locale)

b) O perspectivă calitativă care descrie punctele forte, slăbiciunile, oportunitățile și amenințările.

Pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține dezvoltarea regională se impune elaborarea strategiei de dezvoltare pentru perioada următoare, respectiv 2021-2027.

Dorim ca în urma analizei să avem rezultatele scontate în baza cărora să putem stabili liniile directoare ale unei dezvoltări durabile. Pornim de la întrebările „Unde suntem?” și „Unde vrem să ajungem?” pentru că punându-ne întrebarea „Cum putem să ajungem?” să stabilim pașii de urmat, rezultatul concretizându-se în finalizarea proiectelor propuse și ridicarea nivelului de confort și de trai a populației din zonă.

1. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Suprafața teritorial administrativă a comunei este de 14.700 ha, din care arabil este în proporție de 90% • Dezvoltarea activității zootehnice în comună prin existența condițiilor și tradiției pentru creșterea animalelor în gospodării • Predomină culturile de grâu, porumb, floarea soarelui, orzoaică, orz și rapiță • Pesticidele și îngrășămintele se folosesc în cantități mici. • Efectivul de animale se prezintă astfel : 1192 capete de bovine, 3437 capete de ovine, 1530 capete de caprine, 957 capete de porcine, 3370 capete de păsări, 90 capete de cabaline și 2590 familii de albine	• Utilarea tehnică este precară în sectoarele din agricultură • Sistemul de colectare, prelucrare și valorificare superioară a produselor specifice se face în cantități mici • Sistemul de irigații lipsește în zonă • Fondurile financiare insuficiente pentru modernizarea și popularea infrastructurii zootehnice • Serviciile de consultanță se confruntă cu numărul scăzut de specialiști • Proprietari de teren agricol cu parcele mici, de câteva ha, sunt în număr foarte mare • Centre de înșămânțare artificială sunt inexistente în comună • Temerile producătorilor în ceea ce privește piața de desfacere a produselor agro-alimentare din gospodărie • Utilaje agricole insuficiente pentru efectuarea la timp a lucrărilor agricole • Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură • Lipsa resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiștilor în agricultură în domeniul rural în

	stadiul actual (slaba eficiență economică a exploatărilor agricole nu permite angajarea în totalitate a specialiștilor existenți)
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Existența cadrului legislativ pentru întemeierea și dezvoltarea exploatărilor agricole • Obținerea produselor ecologice, ce pot fi exportate în condiții deosebit de avantajoase • Facilități legislative privind arendarea suprafețelor agricole • Posibilitatea înființării unor ferme zootehnice • Existența unor asociații profesionale și a unor organisme de sprijin a producătorilor • Accesarea fondurilor europene pentru finanțarea agriculturii	• Numărul de concurenți în creștere pentru produsele agroalimentare de pe piața Uniunii Europene • Absența unui cadru legal pentru protejarea producției agricole interne • Slaba informare a producătorilor agricoli cu privire la normele europene • Eroziunea și degradarea calității solurilor ce pot conduce la scăderea randamentului în agricultură • Frecvența ridicată a perioadelor secetoase în agricultură, cât și riscul sporit de inundații • Capacitățile reduse de prelucrare a producției vegetale ce pot determina pierderi în perioadele de vârf de producție • Cunoștințe sumare legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune și FEADR

2. INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Traversarea prin comună a drumului național DN 38 și a drumurilor județene DJ 391 și DJ 381 • Existența serviciilor de telefonie mobilă, fixă și internet • Existența iluminatului public stradal • Localități aparținătoare : Topraisar (reședință administrativă), Biruința, Movilița și Potârnichea. • Orașe importante în apropiere : Constanța 30 km, Eforie Nord 18 km, Costinești 33 km, Tuzla 25 km • Existența unui dispensar uman și unei farmacii în comună	• Nu există rețea de alimentare cu gaze în comună • Asistența în regim de urgență (salvarea) este asigurată de stația de salvare Constanța • Racordarea gospodăriilor la sistemul de canalizare : Topraisar 45% • Infrastructura de transport slab dezvoltată • Colectarea neselectată a deșeurilor, în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor • Educația ecologică superficială
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Modernizarea drumurilor comunale • Modernizarea și extinderea de alei pietonale • Modernizarea sistemului rutier • Realizarea rețelei de distribuție de gaz metan • Realizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă în sistem centralizat • Realizarea și extinderea rețelei de canalizare • Realizarea stației de epurare și	• Nealocarea din bugetul județean a sumelor necesare cofinanțării proiectelor propuse pentru dezvoltarea infrastructurii • Cunoștințe sumare legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene • Indiferența față de protecția mediului • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și implementarea

tratare a apelor reziduale • Dotarea comunei cu o mașină de colectare și transportul pubelelor • Modernizarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman • Mărirea suportului financiar acordat de Uniunea Europeană prin Fonduri Structurale pentru finanțarea proiectelor de infrastructură și mediu • Lucrări de reabilitare a rețelei de iluminat public în comună • Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență (autospecială PSI, buldo-excavator, volă, tractor cu remorcă, etc) • Construirea unui complex social cu cămin azil, pentru bătrânii comunei și dotarea acestuia cu mobilier • Reabilitare și realizare poduri și podețe • Construirea unei centrale eoliene	proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR, pentru proiecte de infrastructură și mediu • Normele europene de mediu în rândul IMM-urilor nu prea se cunosc • Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural : temperaturile cresc, tiparele precipitațiilor se schimbă, fapt ce contribuie la distrugerea infrastructurii • Criza economică și financiară la nivel național și internațional
3. ECONOMIC	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Materii prime existente pentru industria alimentară: grâu, porumb și floarea soarelui, orzoaică și	• Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru susținerea / promovarea unor investiții

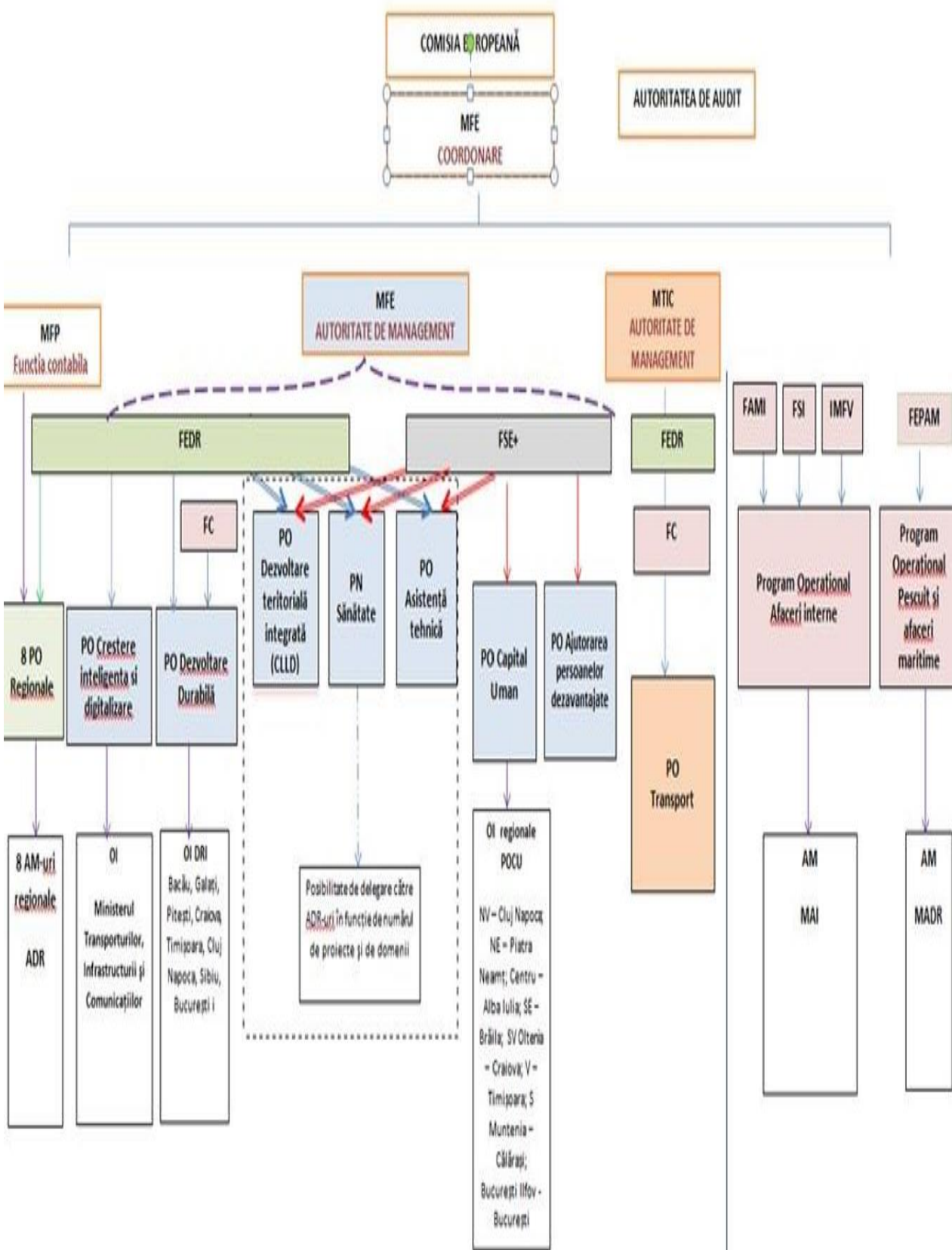
rapiță • Obținerea produselor ecologice prin existența potențialului • Productivitate bună a terenurilor agricole • Preocuparea pentru introducerea tehnologiilor noi și pentru activitatea de cercetare-dezvoltare • Pe raza comunei funcționează un număr de 329 societăți comerciale, asociații familiale și persoane fizice autorizate • Deschiderea autorităților locale pentru dezvoltarea comunității de afaceri	• Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută • Infrastructura deficitară de asistență pentru afaceri • Absența implementării sistemului de calitate în cadrul proceselor de producție și a produselor • Informarea succintă cu privire la normele europene
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Punerea la dispoziție de terenuri și spații din comună care pot fi folosite pentru dezvoltări antreprenoriale • Programe guvernamentale pentru încurajarea inițiativelor locale, în special în domeniul dezvoltării zootehniei și a infrastructurii aferente • Sprijinirea crescătorilor de animale, prin asocierea de profil, înființată la nivelul comunei, pentru executarea lucrărilor de ameliorare și îmbunătățirii pășunii comunale, precum și pentru accesarea subvențiilor ce se	• Legislația în continuă schimbare • Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari) pentru IMM-uri • Datorită infrastructurii sociale neadecvate, raportate la potențialul comunei, investitorii au un interes scăzut pentru începerea afacerilor în comună • Rata ridicată a dobânzii la credite • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței

vor acorda în continuare • Cartografierea parcelelor de terenuri agricole, identificarea acestora în teren în vederea completării titlurilor de proprietate emise până în prezent, fără evidențierea parcelelor • Asistența financiară din partea Uniunii Europene pentru IMM-uri, prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune	sociale în perspectivă • Receptivitate și flexibilitate scăzută a populației locale la cerințele noi ale pieței care determină în timp decalaje economice mari • Numărul în scădere a populației active • Creșterea ratei inflației și ratei șomajului conduce la scăderea puterii de cumpărare a produselor și serviciilor în rândul populației
4. TURISM	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existența a 6 biserici creștine, care dețin obiective culturale religioase cu potențial turistic • Capelă militară – în incinta UM • Existența unei geamii (construită în 1910) în comuna Topraisar, care deține obiective culturale religioase cu potențial turistic • Existența unei geamii (construită în 1860) în comuna Biruința, care deține obiective culturale religioase cu potențial turistic • Capacitate de dezvoltare a agroturismului	• Resurse financiare insuficiente pentru investițiile autohtone • Preocuparea populației și a autorităților locale pentru conservarea mediului nu este la nivel ridicat • Promovarea insuficientă a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Încurajarea unor noi forme de	• Reacția redusă a mediului local

turism (religios, rural, ecologic) • Construcția unui complex turistic și de agrement în comună • Se poate valorifica potențialul agroturistic dat de o natură nepoluată, precum și de vecinătatea cu litoralul • Accesarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene pentru dezvoltarea turismului	la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii, considerate mai interesante de către turiști și investitori în turism • Tranzitul turistic către alte regiuni
5. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existența a 4 școli generale, clasele I-VIII : - Topraisar: 21 săli de clasă - Biruința: 4 săli de clasă - Movilița: 5 săli de clasă - Potârnichea: 4 săli de clasă • Existența a 4 grădinițe : - Topraisar: 8 grupe - Biruința: 2 grupe - Movilița: 2 grupe - Potârnichea: 1 grupă • În fiecare din cele 4 localități ale comunei există câte un cămin cultural, din care cel din Potârnichea fără utilizare • Existența Liceului Tehnologic Topraisar (specializări: Științe ale naturii, Protecția mediului)	• Dezinteresul elevilor și al părinților pentru rezultate mai bune la învățătură • Populația școlarizată în învățământul primar și învățământul gimnazial în scădere datorită micșorării populației • Lipsa de cursuri de formare profesională subvenționate din fonduri europene • Extinderea curentului de promovare excesivă a informației prin media și internet în detrimentul celei obținute prin citirea cărților

• Școala de arte și meserii (meserii: lucrător în gospodăria ecologică, tâmplar universal, lucrător în alimentația publică) • Existența unui corp didactic care își asumă perfecționarea în specialitate și metodică a elevilor	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Modernizarea școlilor și a grădinițelor • Dotarea cu mobilier a unităților de învățământ • Modernizarea căminelor culturale • Amenajarea de spații de joacă pentru copiii comunei • Politici de stimulare a ocupării posturilor vacante pentru cadrele didactice și a menținerii cadrelor calificate • Posibilitatea participării elevilor și/sau a cadrelor didactice în schimburi de experiență internaționale	• Reducerea populației școlare datorată declinului natalității • Restrângerea activității unităților de învățământ din comună, cu impact asupra scăderii gradului de instruire școlară
6. RESURSE UMANE-PIAȚA MUNCII	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Populația comunei în număr de 6296 (INS 2019) • Autoritățile publice locale dotate cu rețea de calculatoare, internet și	• Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la

servicii gestionate cu sistem IT • Rata infracționalității extrem de redusă • Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor • Colaborare eficientă cu structurile județene pentru problemele sociale	schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special • Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă • Îmbătrânirea populației • Lipsa unor acțiuni, pe plan local, de recalificare pentru populație • Slaba preocupare a adulților pentru formarea în meserii noi
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Sprijinirea financiară a școlarilor care doresc obținerea unei burse de studiu • Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei • Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri • Grad redus de ocupare profesională, deci potențial important al forței de muncă locale, la salarii competitive la nivel regional (față de polii de creștere) • Implicarea autorităților locale în problemele comunității	• Ieșirea persoanelor calificate din viața activă, ceea ce duce la micșorarea numărului acestora • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Majorarea numărului șomerilor în rândul tinerilor absolvenți • Estomparea tradițiilor locale, o dată cu trecerea timpului • Lipsa cunoștințelor specifice pentru dezvoltarea afacerilor și crearea de noi locuri de muncă • Crize generate de epidemii sau pandemii

POLITICA DE COEZIUNE, elemente de noutate pentru perioada 2021 – 2027

Plecând de la propunerea Comisiei din 2 mai 2018 privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, anexa D a Raportului de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, prezintă punctele de vedere preliminare ale serviciilor Comisiei cu privire la domeniile de investiții prioritare și la condițiile-cadru pentru aplicarea eficace a politicii de coeziune în perioada 2021- 2027. Aceste domenii de investiții prioritare au fost stabilite în contextul mai amplu al blocajelor în materie de investiții, al nevoilor de investiții și al disparităților regionale analizate în raport. Această anexă constituie baza unui dialog între România și serviciile Comisiei în vederea programării fondurilor politicii de coeziune (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european Plus)

Implementarea POR, în viitoarea perioadă de programare, se va face descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională.

Coordonarea unitară a managementului acestui proces va fi asigurată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației nu va mai avea autoritatea de management pentru POR, din anul 2021. În schimb, ar urma să fie 8 autorități de management la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Practic, actualele Agenții de Dezvoltare Regională (ADR), care în prezent au doar rol de organism intermediar, cu numai câteva atribuții delegate de Ministerul Lucrărilor Publice, ar urma să devină autorități de management ele însele.

Aceste 8 noi autorități de management ale viitoarelor Programe Operaționale Regionale mai mici vor întocmi ghidurile solicitantului pentru

diversele linii de finanțare pe care le vor deschide și vor decide prioritățile de investiții care vor fi bugetate.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

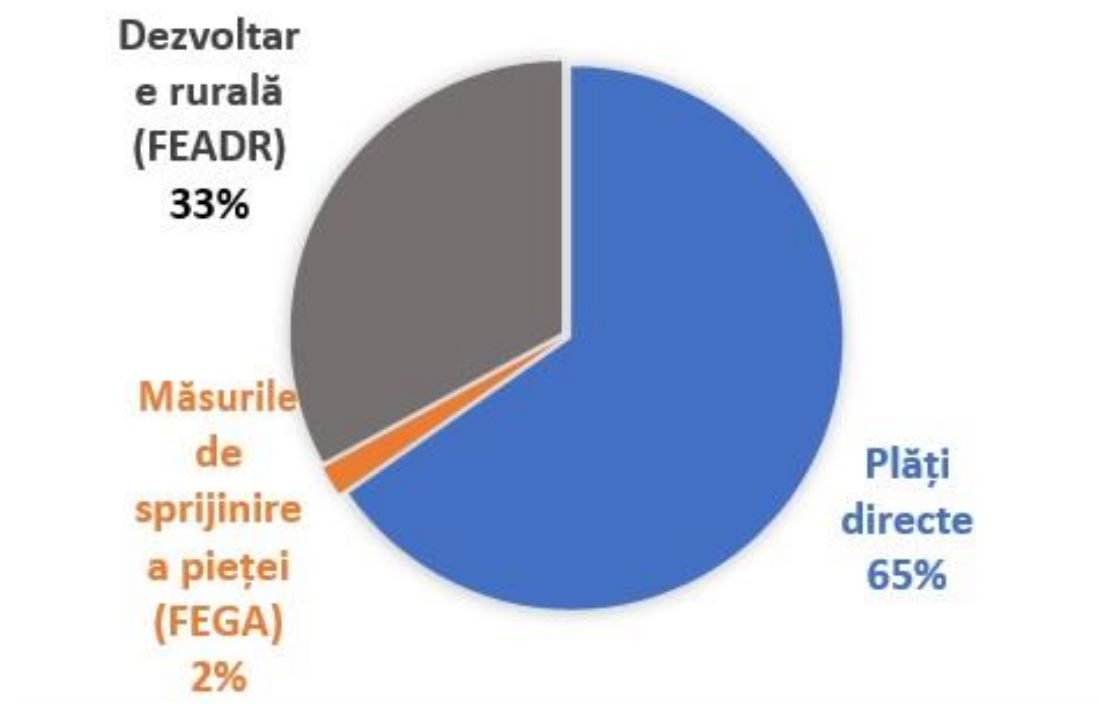
În noul exercițiu financiar din perioada 2021-2027, Planul Național de Dezvoltare Rurală ar urma să fie abandonat din punct de vedere conceptual, ca urmare a apariției unui nou concept al Politicii Agricole Comune (PAC), și anume Planul Strategic Național.

Planul Strategic Național pentru perioada 2021 – 2027 cuprinde nouă obiective clare cu accent pe măsuri care să combată schimbările climatice, să protejeze mediul și biodiversitate, să creeze zone rurale mai dinamice.

Cele nouă obiective ale viitoarei Politici Agricole Comune pentru perioada 2021 – 2027 vizează :

- Combaterea schimbărilor climatice
- Reechilibrarea lanțului alimentar
- Managementul durabil al resurselor
- Conservarea peisajelor și a biodiversității
- Sprijinirea reînnoirii generaționale
- Dezvoltarea zonelor rurale
- Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
- Venituri echitabile pentru fermieri
- Creșterea competitivității

Bugetul Politicii Agricole Comune:

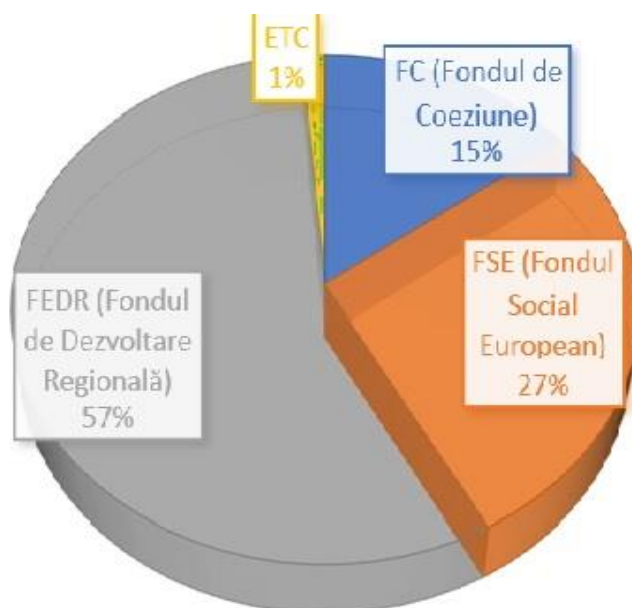
Pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde Euro din care 13,3 miliarde este destinată plăților directe, respectiv 65% din buget, 363 mil. Euro alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA) reprezentând 2% din buget, iar 6,7 miliarde de Euro vor fi alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR), adică 33% din bugetul alocat. În cele 33 de procente alocate Fondului European de Dezvoltare Rurală – FEADR sunt cuprinse atât investiții ale mediului privat cât și investițiile Unităților administrativ teritoriale locale, respectiv investiții publice. De menționat este și faptul că din bugetul alocat FEADR, doar 5% va fi destinat măsurilor LEADER!

Atenția sporită către obiectivul 2 ”Combaterea schimbărilor de mediu și climă” este confirmată încă o dată de alocarea financiară propusă, respectiv, din

bugetul aprobat pentru FEADR , 35% este adresat intervenții lor adresate obiectivelor specifice de mediu și climă.

Propunerea financiară a Cadrului Financiar Multianual de alocare pentru România, pentru perioada 2021 - 2027 este de 30,60 miliarde euro, în creștere cu 8% față de perioada 2014 - 2020, conform propunerii Comisiei Europene, distribuită la nivel de fond astfel :

- 57% către Fondul de Dezvoltare Regională (FEDR)
- 27% către Fondul Social European
- 15% către Fondul de Coeziune
- 1% către Cooperarea teritorială europeană (ETC)

În cadrul politicii de coeziune Ministerul Fondurilor Europene propune pentru perioada 2021– 2027, nouă tipuri de programe, Programul Operațional

Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)
8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe, Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru cele opt Programe Operaționale Regionale, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport, iar Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

Pentru cele 9 programe din cadrul politicii de coeziune, în perioada 2021 – 2027 vor fi finanțate următoarele axe prioritare :

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD):

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

2. Programul Operațional Transport (POT)

Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Axa prioritară 3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Axa prioritară 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 5. Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov

Axa prioritară 6. Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 7: dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Axa prioritară 8: creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Axa prioritară 9: creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Axa prioritară 10: asistență tehnică

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Axa prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Axa prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband

Axa prioritară 5. Instrumente financiare

Axa prioritară 6. Creșterea capacității administrative

4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitale regionale

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Axa prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

Axa prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

A. Investiții prioritare în infrastructură

B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice

C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei

Axa prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Axa prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Axa prioritară 7 . Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Axa prioritară 7. Antreprenoriat și economie socială

Axa prioritară 8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală)

Axa Prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

Axa prioritară 5. Servicii pentru persoane vârstnice

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)

8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart

Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

Axa prioritară 5. O regiune accesibilă

Axa prioritară 6. O regiune educată

Axa prioritară 7. O regiune atractivă

Axa prioritară 8. Asistență tehnică

9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

Surse de finanțare din bugetele naționale

➤ PROGRAMELE FINANȚATE PRIN COMPANIA NAȚIONALĂ DE INVESTITII S.A.

Compania Națională de Investiții S.A. funcționează în baza Ordonanței nr 25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI S.A. cu modificările și completările ulterioare.

Finanțator: Guvernul României

Program de finanțare: Programul național de construcții de interes public sau social

Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului ”Lucrări în primă urgență”

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul ”Săli de sport”
2. Subprogramul ”Bazine de înot”
3. Subprogramul ”Complexuri sportive”
4. Subprogramul ”Așezăminte culturale”
5. Subprogramul ”Unități și instituții de învățământ de stat”
6. Subprogramul ”Patinoare artificiale”
7. Subprogramul ”Unități sanitare”
8. Subprogramul ”Săli de cinema”
9. Subprogramul ”Lucrări în primă urgență”
10. Subprogramul ”Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate”
11. Subprogramul ”Drumuri de interes local și drumuri de interes județean”
12. Subprogramul ”Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă”
13. Subprogramul ”Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor

➤ PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ – PNDL

Reprezintă sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie

asigurat un set minim de servicii publice. Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Finanțator: Guvernul României

Programe de finanțare și solicitanți eligibili:

- ❖ Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice - Hotărârea Guvernului nr. 577/1997;
- ❖ Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural - Ordonanța Guvernului nr. 7/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2007, cu modificările ulterioare;
- ❖ Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor - Ordonanța Guvernului nr. 40/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 61/2007, cu modificările ulterioare pentru programul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c);
- ❖ Programul Reabilitare și modernizare - 10.000 km drumuri de interes județean și drumuri de interes local - Hotărârea Guvernului nr. 530/2010.

Obiectivul programului: obiectivul prioritar ale PNDL este finalizarea tuturor obiectivelor finanțate prin alte programe închise în prezent precum și sprijinirea autorităților publice locale în prioritizarea finanțărilor astfel încât România, în integralitatea ei, să devină un spațiu construit eficient, în care toți locuitorii să aibe acces egal la resurse, să beneficieze de creșterea calității vieții și să se faciliteze dezvoltarea comunităților, în funcție de potențialul acestora și de strategiile de dezvoltare durabilă, pe principii de competitivitate și coeziune teritorială. Programul este dedicat realizării unor obiective de investiții de

infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criterii de eligibilitate pe programe cu finanțare europeană sau la care este imperios necesară finalizarea acestora pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene.

Activități eligibile: Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare / extindere / reabilitare / modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Finanțare

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MLPDA, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, MLPDA întocmește și aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Pentru transferul sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul MLPDA, cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare, unitățile administrativ-teritoriale pot solicita lunar, în scris, Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în funcție de necesități, transferul sumelor alocate cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare, în termen de 30 de zile de la efectuarea transferurilor de sume. MLPDA virează sumele alocate și aprobate prin ordin de plată direct în conturile beneficiarilor.

➤ PROGRAMELE DERULATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului.

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public.

Obiectivul programului:

Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili:

Unitățile administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu

Finanțator: Administrația Fondului pentru Mediu

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiect de investiții.

Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri. Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare precum:

➤ GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) ȘI NORVEGIENE

Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la

reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare

Finanțator: Mecanismul Financiar SEE 2014-2021

Domenii finanțate:

- dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului
- energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică
- dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM
- sănătate publică
- cercetare
- patrimoniu cultural, antreprenariat cultural și cooperare culturală
- justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen
- afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității
- educație, burse, ucenicie și antreprenariat pentru tineri
- dialog social și muncă decentă
- cetățenie activă – societate civilă
- mediu și schimbări climatice

➤ EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură

Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu.

Finanțator: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul Europa Creativă România oferă informații și asistență tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

Domenii finanțate: cultură și audiovizual.

- PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei.

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Ministerul Mediului

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului LIFE propus pentru perioada 2021- 2027 este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezilientă la schimbările climatice – inclusiv prin tranziția către o energie curată –de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității. Prin programul LIFE au fost cofinanțate, până în prezent, peste 4500 de proiecte.

- PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

Beneficiari eligibili : Autorități publice locale din România

Finanțator : Clusterul de Energii Sustenabile din România - ROSENC

Obiective : reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal.

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului este reducerea consumului de energie electrică și a costurilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și

eficientizarea sistemelor de iluminat. Scopul final al acestui program este reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal, cu 50-70%.

➤ ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

Este o instituție publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel național de peste 10 ani. Înființată în 2005, AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultură, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finanțator: Ministerul Culturii

Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Domenii finanțate: acțiuni culturale și editoriale.

Obiectivele Politicii de Coeziune pentru perioada 2021 – 2027:

1. **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale
4. **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate.
5. **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de

dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

OP 1 O Europă mai inteligentă

OP 1. CERCETARE ȘI INOVARE

1.1 Integrarea organizațiilor CDI românești în programe de colaborare transfrontaliere și internaționale (Sinergii Horizon Europe, COSME, Interreg etc.) – *intervenții naționale/regionale*

1.2 Dezvoltarea și utilizarea infrastructurii de CDI – *intervenții naționale/regionale*

2.1 Consolidarea capacității CDI a IMM-urilor și promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri – *intervenții naționale/regionale*

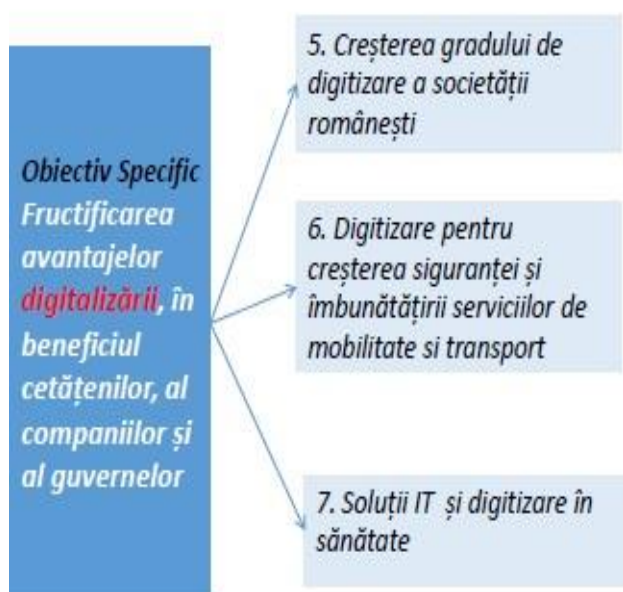
2.2 Susținerea proceselor de transfer tehnologic pentru creșterea gradului de inovare a IMM-urilor – *intervenții naționale*

3.1 Dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial care favorizează apariția și maturizarea start-up/spin-off inovative – *intervenții regionale*

3.2 Dezvoltarea serviciilor aferente infrastructurilor de sprijin a afacerilor (incubatoare, acceleratoare etc.) – *intervenții regionale*

4.1 Dezvoltarea capacității de cercetare/inovare și adoptarea sistemelor SMART în sănătate – *intervenții naționale*

OP 1. DIGITALIZARE

5.1 Implementarea măsurilor pentru dezvoltarea serviciilor de e-guvernare (evenimente de viață) – *intervenții naționale*

5.2 Digitalizare în administrația publică și competențe digitale avansate – *intervenții naționale*

5.3 Digitizarea serviciilor publice la nivel local – *intervenții regionale*

6.1 Dezvoltarea de instrumente de digitizare pentru îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport – *intervenții naționale*

6.2 Finanțarea instrumentelor de digitizare, inclusiv implementare sisteme ERTMS/ ETCS, RIS/VTMIS pentru toate modurile de transport – *intervenții naționale*

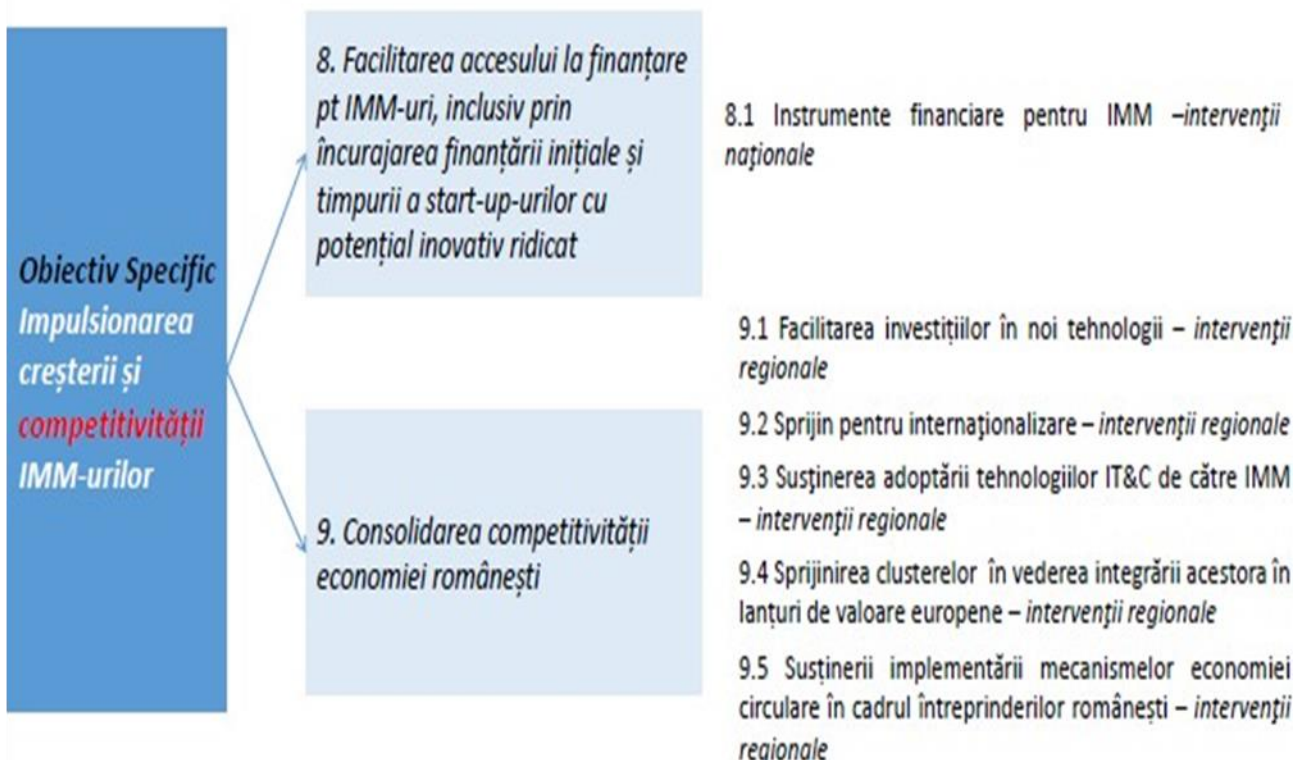
7.1 Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS) – *intervenții naționale*

7.2 Observatorul național pentru date în sănătate – (Construcție, achiziție echipamente/dezvoltarea de sisteme informatice) – *intervenții naționale*

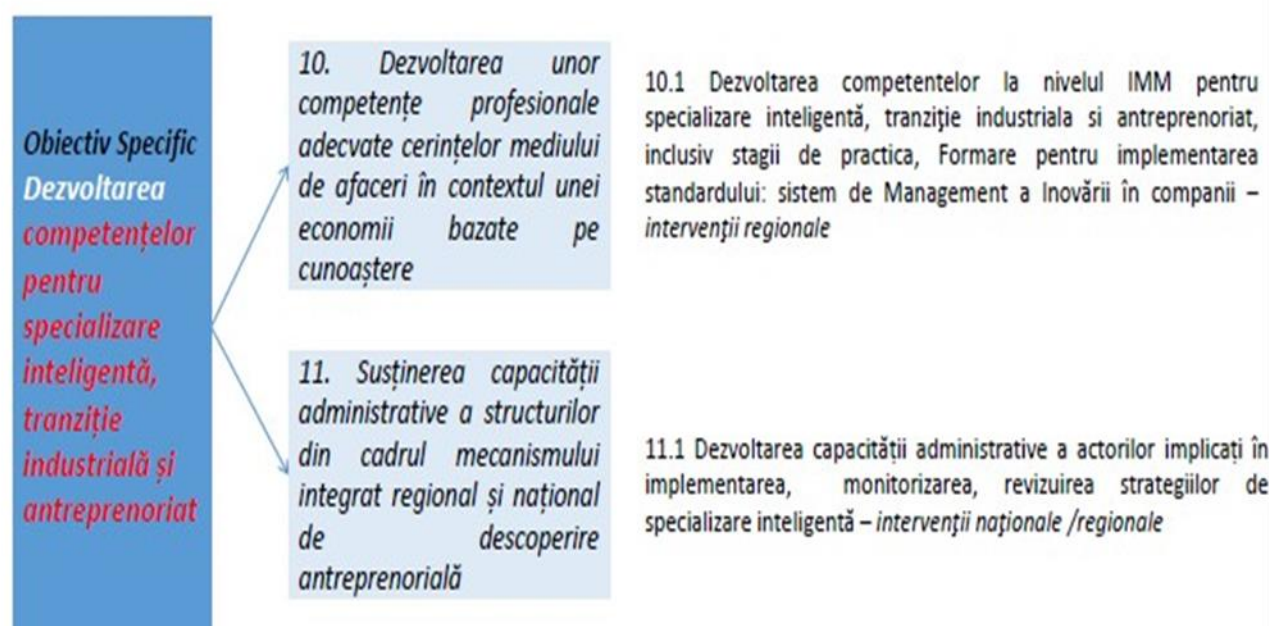
7.3 Soluții digitale în infrastructură din sănătate (digitizare internă și externă a instituțiilor medicale) – *intervenții naționale*

7.4 Uniformizarea fluxurilor informaționale (up-grade soft, dezvoltarea sistemelor informatice/achiziție echipamente – *intervenții naționale*

OP 1. COMPETITIVITATE

OP 1. Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

OP 2 O Europă mai verde

OP 2 - Energie

Obiectiv Specific

Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea îmbunătățirii eficienței energetice

Măsuri de sprijin pentru industriile energointensive pentru a-și îmbunătăți performanța energetică

Îmbunătățirea performanței energetice în industriile energointensive

Măsuri de sprijin pentru ESCOs

Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată

Consolidarea capacității AM, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților

OP 2 - Energie

Obiectiv Specific

Promovarea energiei din surse regenerabile

Creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al clădirilor

Măsuri de creștere a adecvanței rețelei naționale de energie electrică pentru a crește capacitatea de integrare a energiei provenite din surse regenerabile, de natură variabilă

Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice

Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie

Obiectiv Specific

Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E

Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA(Trebuie decisă mutarea în OP1)

Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

OP 2. Schimbări climatice, riscuri, apă

Obiectiv Specific

Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor

Managementul inundațiilor

Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului.

Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere.

Obiectiv Specific

Promovarea gestionării sustenabile a apei

Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată, inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea a operatorilor regionali.

Finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare

Continuarea investițiilor în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratate a apei potabile.

OP2. Economia circulară

Obiectiv specific

Promovarea tranziției către o economie circulară

Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri.

Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri.

Investiții în consolidarea capacității părților interesate fie publice sau private, pentru a susține tranziția la economia circulară și care să promoveze acțiuni/măsuri privind economia circulară, inclusiv conștientizarea publicului, prevenirea deșeurilor, colectarea separată și reciclarea.

OP 2. Biodiversitate

Obiectiv specific
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Investitii in rețeaua Natura 2000 – Elaborarea, revizuirea și implementarea planurilor de management, măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate situate în afara ariilor naturale protejate . Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și ecosistemelor și realizarea de studii științifice

Măsuri pentru implementarea infrastructurii verzi

Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate

OP 2. Aer

Obiectiv specific

Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calitatii Aerului cu echipamente noi astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE și achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor Directivei 2008/50/CE.

Implementarea măsurilor care vizează creșterea calitatii aerului :

- *măsuri legate de îmbunătățirea sau înlocuirea instalațiilor individuale (casnice) de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor din mediul urban cu instalații mai performante ;*
- *finanțarea sistemelor de încălzire pentru scopuri de atenuare a schimbărilor climatice, atât la nivelul agenților economici cât și la nivelul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică la nivelul autorităților publice și/ sau altor entități publice (spitale, unități de învățământ etc.) sau a instalațiilor individuale de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor, utilizând gaz natural.*

OP 2. Mobilitate urbana

Obiectiv specific

Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Dezvoltarea rețelelor regionale și locale de transport pe cale ferată și cu metroul și de acces la TEN-T centrală și globală de transport, inclusiv soluții combinate.

Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ și în municipii și zona lor funcțională prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă

OP 2. Situri contaminate

Obiectiv specific

Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Măsuri de remediere a siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor

Regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/ economic sau ca rezervă de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, în vederea creării condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.

OP 3 O Europă mai conectată

OP 3. CONECTIVITATE

Obiectivul Specific
Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală

Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport rutier

Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport pe calea ferată

Îmbunătățirea serviciilor de transport pe calea ferată pe scurt și lung parcurs, prin creșterea capacității de transport și măsuri de reformă

Îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport și punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului, pentru reducerea numărului de decese din accidente rutiere și diminuarea

Investiții în infrastructură și suprastructură portuară situate pe rețeaua TEN-T central și globală, inclusiv acces în porturi, investiții multimodale în porturi și pentru îmbunătățirea conectivității transfrontaliere

Investiții în dezvoltarea de terminale intermodale inclusiv acces și echipamente

Investiții în modernizarea punctelor de trecere transfrontaliere pe rețeaua TEN-T central și globală și crearea de noi conexiuni de transport suplimentare peste Dunăre, inclusiv măsuri de îmbunătățire a impilor de trecere, includerea de noi servicii și proceduri operaționale.

Asistență tehnică acordată principalilor beneficiari din domeniul transportului, cu precădere Compania Națională de Căi Ferate și Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, alte autorități de transport și Ministerul Transporturilor

OP 3. CONECTIVITATE

Obiectivul Specific
Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Dezvoltarea rețelelor rutiere naționale de acces la TEN-T centrală și globală de transport

Dezvoltarea rețelelor feroviare de acces la TEN-T centrală și globală de transport

OP 4 O Europă mai socială

OP 3. BROADBAND

Obiectivul Specific
Îmbunătățirea conectivității digitale

Dezvoltarea infrastructurii de bandă largă Broadband - Investiții în infrastructură de bandă largă de foarte mare capacitate, conform rezultatelor "Planului național sau regional privind banda largă" (condiție favorizantă)

OP 4. OCUPARE

OS (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale

(i)1. Dezvoltarea mecanismului de integrare multidisciplinară a politicilor din ocupare, educație, asistența socială și sănătate prin armonizarea cadrului legal între serviciile oferite forței de muncă de cele patru sectoare

(i)2. Noi abordări de furnizare de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane inactive, cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, migranți etc.), prin pachete de servicii personalizate și adaptate nevoilor

(i) 3. Valorificarea potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs)

(i) 4. Asigurarea forței de muncă necesare în zonele care înregistrează deficite

(i)5. Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale

(i) 6. Facilitarea accesului la ocupare a persoanelor dezavantajate

OP 4. OCUPARE

OS (ii) Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă.

OS (iii) Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată,

OS (iii) Bis Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

(ii) 1. Dezvoltarea unui mecanism coerent și sustenabil de agregare și integrare a informațiilor furnizate de diversele instrumente folosite în anticipare și de utilizare a rezultatelor pentru întâmpinarea nevoilor de competențe pe piața muncii

(iii) 1. Crearea de oportunități pentru integrarea femeilor pe piața muncii

(iiibis) 1. Crearea unui mediu de muncă sănătos, sigur, accesibil și prietenos pentru angajați, în special pentru cei cu nevoi speciale (din grupul țintă)

OP 4. EDUCAȚIE

OS (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

(iv) 0. Adaptarea programelor de pregătire din educație și formare la cerințele pieței, în competențe cheie și digitale

(iv)1. Creșterea calității, eficacității și relevanței ofertei și serviciilor de educație (la toate nivelurile)

(iv)2. Corelarea dintre nevoile elevilor și studenților, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere

(iv)3. Îmbunătățirea formării cadrelor didactice pentru creșterea calității și eficacității procesului educativ

OP 4. EDUCAȚIE

OS (v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar

(v).1. Creșterea accesului la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii.

(v)2. Formarea (inițială și continuă) cadrelor didactice pentru o educație incluzivă

(v)3. Proiectarea și furnizarea unor servicii suport pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii

(v)4. Creșterea accesului la educație (la toate nivelurile) și formare de calitate pentru persoanele cu dizabilități

OP 4. EDUCAȚIE

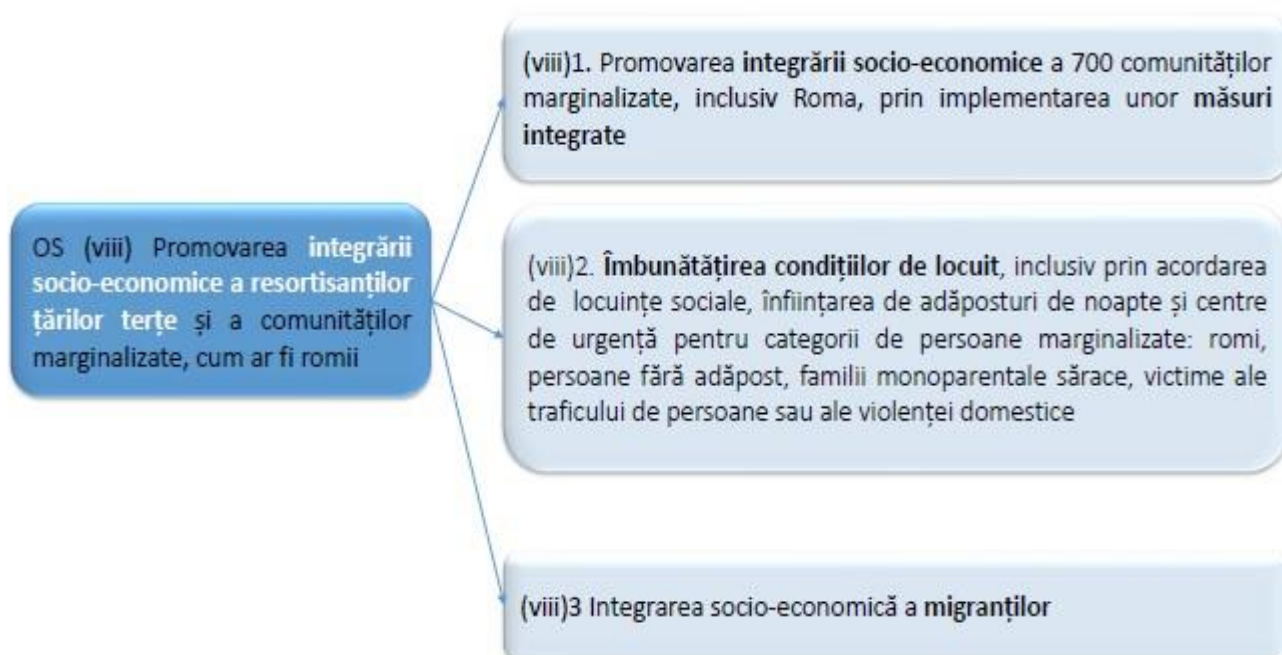
OS (vi) Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale

(vi) 1 Creșterea participării la formare profesională continuă (sistem de educație)

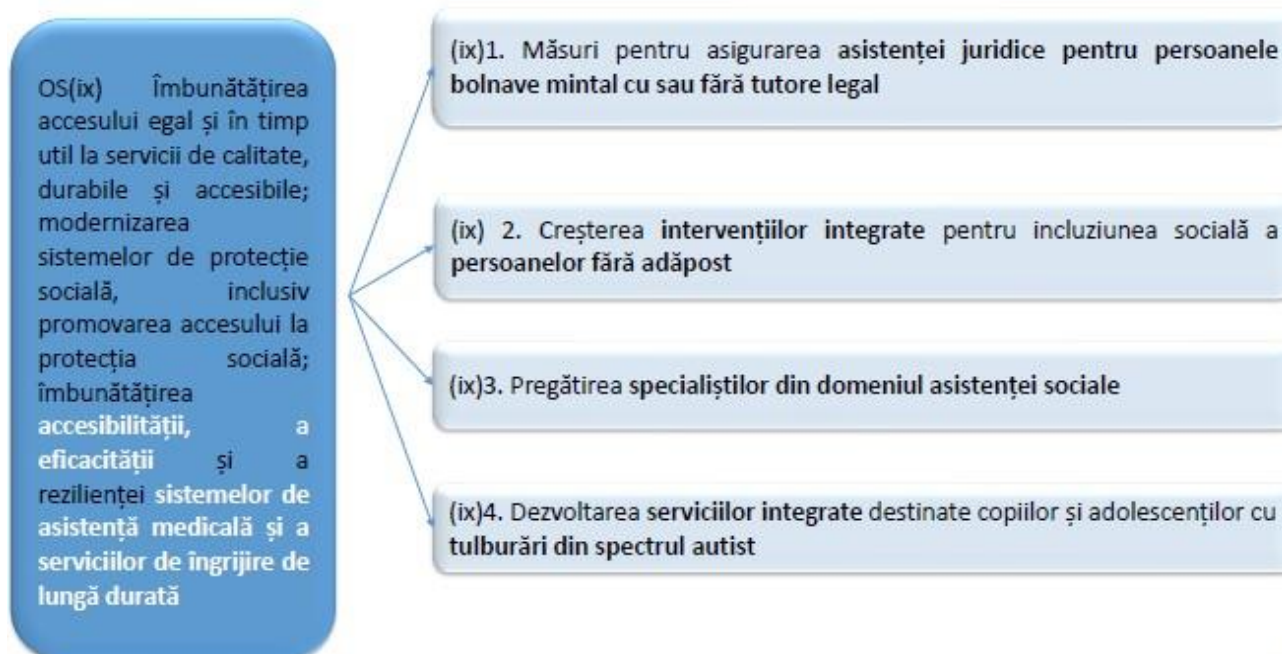
(vi) 2. Sprijinirea tranzițiilor în educație și pe piața muncii, în contextul participării la formare pe tot parcursul vieții.

(vi) 3. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și de reconversie profesională pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității de pe piața muncii

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

(x). Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor

(x)1. Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate

(x) 2. Integrarea socială a unor grupuri specifice aflate în risc de excluziune

(x)3. Incurajarea **incluziunii active** a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active

(x)4. Sprijinirea **dezinstitutionalizare**

OP 4. SANATATE

OS(ix) Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea

(ix) 1. Continuarea investițiilor în spitalele regionale/ județene și spitale prioritare naționale (lista scurtă MS în baza unor criterii de priorizare– Reabilitarea/ Constructia spitalelor județene și spitale prioritare naționale si dotarea cu echipamente de specialitate, pregătire si perfectionare resursa umana

(ix) 2. Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează prevenirea și controlul bolilor netransmisibile

(ix) 3. Sprijinirea programelor dedicate de sănătate, de exemplu, programe pentru mamă și copil, programe în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule, sănătate mintală, boli rare, prevenirea problemelor dentare

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

(xi) Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

(xi)1. Abordarea deprivării materiale

modernizarea sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

infrastructurii comunitare, în special pentru persoanele în vârstă și pentru persoanele cu handicap; sprijinirea măsurilor naționale eficiente de îmbătrânire activă

(ix) 7. Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează îmbunătățirea capacităților de diagnostic și supraveghere a bolilor transmisibile, raportarea acestora și îmbunătățirea măsurilor de prevenire și control

OP 5 O Europă mai aproape de cetățenii săi

OP 5. Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană

Obiectiv specific

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Investiții în turism – stațiuni turistice urbane de interes național

Investiții în infrastructura din domeniul cultural

Investiții în patrimoniul cultural

Investiții pentru regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice

OP 5 - Dezvoltare teritorială integrată

Obiectiv specific

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Sprijin pentru structurile de guvernare ITI (Delta Dunării și Valea Jiului) - sprijin pentru pregătirea și conceperea strategiilor teritoriale

Sprijin pentru structurile de guvernare CLLD (ZUM-uri) – pregătire, gestiune și animare

Sprijin pentru SIDU – pregătire, gestiune și animare

Viziunea 2027

Plecând de la analiza teritorială privind starea actuală, analiza punctelor tari, dar mai ales a punctelor slabe care trebuie îmbunătățite, s-a stabilit viziunea comunei Topraisar pentru anul 2027:

În 2027, Comuna Topraisar este un teritoriu rural atractiv pentru tineri, cu infrastructură modernă , economie diversificată , orientată spre dezvoltare durabilă și adaptată noilor tehnologii

Această viziune asigură menținerea echilibrului între pilonii principali ai dezvoltării durabile locale: dezvoltarea socială, dezvoltarea economică și protejarea mediului înconjurător. Comuna Topraisar își propune să asigure comunității locale un nivel de trai ridicat, într-un mediu adecvat formării, muncii și petrecerii timpului liber.

Așadar, în viziunea reprezentanților autorității publice locale Comuna Topraisar va deveni o comună prosperă și durabilă până în anul 2027, care:

- va îmbunătăți condițiile de viață ale populației comunei prin asigurarea accesului la utilitățile de bază, dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri de muncă, oferind un teritoriu rural atractiv pentru tineri. Se urmărește combaterea fenomenului de depopulare prin atragerea tinerilor în mediul rural prin oferirea unor condiții cât mai adecvate și mai apropiate de mediul urban în ceea ce privește infrastructura de transport, accesul la utilități și telecomunicații, spații verzi și de recreere, servicii publice și dezvoltare economică;
- va realiza creștere economică prin atragerea de noi investitori în agricultură, industrie, servicii, prin atragerea de noi fonduri nerambursabile, prin creșterea gradului de pregătire a resurselor umane din comună;
- va sprijini dezvoltarea sectorului educațional de la nivel local, prin îmbunătățirea condițiilor de derulare a procesului educațional, prin implementarea unor măsuri concrete privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și promovarea conceptului de învățare continuă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;
- va sprijini și va dezvolta activitățile de cooperare, oferind oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor

directe, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri, precum și prin bune practici și schimburi de experiență relevante;

- va îmbunătăți accesul la bunăstare al grupurilor dezavantajate, garantând protecția factorilor de mediu și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale;
- va sprijini dezvoltarea tehnologică și digitalizarea.

Potențiale surse de finanțare

Finanțările nerambursabile sunt destinate sprijinirii dezvoltării locale unde nu există resurse financiare suficiente accesibile în mod curent sau din domenii în care există în mod tradițional o nevoie de resurse financiare mai mare decât disponibilitățile.

Astfel, pot fi acordate finanțări pentru infrastructură, educație, cultură, protecția mediului, cercetare, religie, sănătate, servicii sociale, cooperare internațională, drepturi civile și cetățenești, digitalizare, dezvoltare economică și socială etc.

Pentru finanțarea investițiilor propuse în cadrul acestei strategii, pentru perioada 2021 – 2027, identificăm următoarele tipuri de finanțări:

- Fonduri Structurale și de Coeziune care contribuie la realizarea celor trei obiective ale Politicii de Coeziune UE;
- Fonduri de la bugetele naționale
- Alte finanțări nerambursabile care pot proveni de la o varietate de finanțatori (inclusiv de la Uniunea Europeană):
 - guvernele sau ambasadele unor state străine
 - Guvernul României
 - instituții financiare internaționale (de ex.: BERD, Banca Mondială, etc)
 - fundații sau alte organizații naționale sau internaționale
 - companii

- bănci active în România

Portofoliul (fișele) de proiecte prioritare ale Comunei Topraisar pentru perioada 2021-2027:

În vederea implementării măsurilor și a atingerii obiectivelor și țăintelor subsumate viziunii de dezvoltare a Comunei Topraisar pe termen lung, au fost identificate următoarele proiecte prioritare ce ar trebui duse la îndeplinire până în anul 2027 :

Nr. crt.	Obiectiv strategic Denumire investiție	Obiective și activități propuse	Potențiale surse de finanțare	Stadiu	Termen estimativ
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 1 - DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE BAZĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII CONCOMITENT CU CREȘTEREA SIGURANȚEI DE DEPLASARE DIN COMUNA TOPRAISAR					
1	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere	Obiective: - creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei. Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - reabilitare și asfaltare - amenajarea trotuarelor aferente drumului reabilitat - amenajarea șanțurilor și podețelor - montare parapeti de siguranță - montare indicatoare rutiere - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
2	Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale	Obiective: - creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei. Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - reabilitare și asfaltare - amenajarea trotuarelor - amenajarea șanțurilor și podețelor - montare parapeti de siguranță - montare indicatoare rutiere - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
3	Modernizarea și reabilitarea	Obiective:	Bugetul local / Bugetul	Idee de	2021-

	drumurilor agricole	- îmbunătățirea gradului de acces la terenurile agricole - dezvoltarea agriculturii locale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - reabilitare și pietruire/asfaltare drumuri agricole - amenajare șanțuri pe lungimea drumurilor - semnalizare corespunzătoare cu indicatoare	de Stat/ Fonduri Europene	proiect	2027
4	Refacerea și construirea șanțurilor de scurgere și a trotuarelor de-a lungul drumurilor aferente	Obiective: -îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - decolmatarea șanțurilor - execuții de șanțuri noi unde este cazul	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
5	Extinderea și realizarea rețelei de apă potabilă	Obiective: - îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală - facilitarea accesului tuturor locuitorilor la utilități; Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare; - extinderea și realizarea rețelei de apă potabilă	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
6	Regularizare cursurilor de apă și îndiguiri	Obiective: - combaterea inundațiilor Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea lucrărilor necesare pentru regularizare/decolmatare și /sau îndiguiri ale cursurilor de apă ce tranzitează comuna	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 2 - DEZVOLTAREA ECHILIBRATĂ A ECONOMIEI LOCALE					

7	Promovarea comunei în mediul de afaceri pentru atragerea investitorilor	Obiective: - îmbunătățirea nivelului de trai pentru populația rurală Activități: - facilitarea accesului la utilități pentru operatorii economici - campanii de promovare - acordarea de facilități	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
8	Promovarea programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Obiective: - dezvoltarea economiei locale Activități: - campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
9	Susținerea culturii antreprenoriale în rândul populației	Obiective: - diversificarea activităților economice - promovarea antreprenoriatului prin înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
10	Competitivitate prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică	Obiective: - fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, și al companiilor Activități: - campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 3 - REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR, ÎMBUNĂȚĂȚIREA ACCESULUI LA SISTEMUL					

EDUCAȚIONAL ȘI SPRIJIN PENTRU FORMARE ȘI ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIETII					
11	Modernizare, reabilitare școli și grădinițe	Obiective: - îmbunătățirea accesului la infrastructura educațională - asigurarea unui sistem educațional calitativ pentru reducerea discrepanțelor între mediul rural și mediul urban - îmbunătățirea procesului educațional prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - lucrări de modernizare și reabilitare conform expertizei tehnice și a proiectului tehnic - dotarea noii infrastructuri	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
12	Construire și dotare sală sport școlară	Obiective: - promovarea sportului în rândul tinerilor Activități: - identificarea terenului - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - construire sală de sport - dotarea noii infrastructuri	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
13	Înființarea/dezvoltarea infrastructurii pentru educația non - formală	Obiective: - realizarea unui proces educațional optim dezvoltării armonioase a personalității copiilor Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - achiziționarea de dotări specifice pentru educația non-formală - susținerea programelor de învățare prin acțiune, învățarea de la egali și activități de voluntariat	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
14	Transport specializat pentru școlari și preșcolari	Obiective: - îmbunătățirea accesului la infrastructura școlară și preșcolară și	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri	Idee de proiect	2021-2027

		reducerea abandonului școlar Activități: - achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul școlarilor și preșcolarilor din satele aparținătoare comunei	Europene		
15	Înființarea unui centru comunitar pentru învățare permanentă	Obiective: - îmbunătățirea accesului la educație pentru adulții dezavantajați Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - achiziționarea de dotări specifice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - susținerea programelor de învățare pentru învățare permanentă	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 4 - DEZVOLTAREA UNEI COMUNITĂȚI PRIETENOASE CU MEDIUL					
16	Dezvoltarea transportului nemotorizat, prin crearea de piste de biciclete	Obiective: - creșterea atractabilității zonei prin promovarea cicloturismului - promovarea transportului nemotorizat Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - amenajare piste de biciclete - semnalizare corespunzătoare cu indicatoare acțiuni de informare și promovare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
17	Intervenții asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate	Obiectiv: - revitalizarea mediului rural - reducerea gradului de poluare - regenerarea terenurilor dezafectate Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - identificarea terenurilor dezafectate - identificarea celor mai bune măsuri privind regenerarea terenurilor dezafectate - implementarea măsurilor privind regenerarea terenurilor dezafectate	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
18	Infrastructură de alimentare verde	Obiective: - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri	Idee de proiect	2021-2027

		promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - achiziționare și montare stații de reîncărcare pentru vehicule electrice	Europene		
19	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	Obiective: - creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari. Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acestora - înlocuirea corpurilor de iluminat - implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice - alte măsuri conform expertizei	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
20	Modernizarea sistemului public de iluminat și extinderea acestuia unde este cazul	Obiective: - reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - montare corpuri noi de iluminat - înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele - extinderea sistemului public de iluminat	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
21	Îmbunătățirea sistemului de	Obiective:	Bugetul local / Bugetul	Idee de	2021-

	colectare al deșeurilor	- reducerea poluării - creșterea calității vieții Activități: - implementarea unui sistem de colectare a deșeurilor comunitare prin montarea unor containere de gunoi subterane - montare coșuri de gunoi stradale - campanii de informare și promovare privind colectarea selectivă a deșeurilor	de Stat/ Fonduri Europene	proiect	2027
22	Promovarea și dezvoltarea economiei circulare	Obiective: - promovarea unui model de producție și consum care implică partajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult posibil. - extinderea ciclului de viață al produselor Activități: - promovarea conceptului de economie circulară - adaptarea modelului de economie circulară în ceea ce privește serviciile publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
23	Măsurile de adaptare la schimbările climatice	Obiective: - reducerea pe termen lung a efectelor provocate de schimbările climatice Activități: - măsuri specifice pentru adaptare la schimbările climatice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
24	Realizarea și dezvoltarea sistemelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în comună	Obiective: - reducerea poluării - creșterea calității vieții - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - rezistența la efectele schimbărilor climatice Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - execuția de lucrări privind realizarea și dezvoltarea sistemelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în comună	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		- alte lucrări necesare conform expertizei tehnice			
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 5 - PROMOVAREA UNUI SECTOR AGRICOL INTELIGENT, REZILIENT ȘI DIVERSIFICAT CARE SĂ ASIGURE SECURITATEA ALIMENTARĂ					
25	Înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale	Obiective: - creșterea gradului de consum al produselor locale - stimularea economiei locale Activități: - măsuri pentru înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
26	Construirea unei piețe acoperite în zona centrală pentru desfacerea produselor locale	Obiective: - creșterea gradului de consum al produselor locale - creșterea pieței de desfacere prin sprijinul operatorilor economici Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - execuția de lucrări privind amenajarea pieței	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
27	Încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători și a altor forme asociative cu scop economic	Obiective: - adaptarea producției și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței - introducerea în comun a produselor pe piață - stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității - realizarea unor activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători și a altor forme asociative cu scop economic Activități: - campanii de informare privind importanța înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători, - alte măsuri specifice pentru susținerea asocierii și funcționării grupurilor de producători	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 6 - DEZVOLTAREA SERVICIILOR SANITARE ȘI SOCIALE					
28	Construire capelă mortuară	Obiective:	Bugetul local / Bugetul	Idee de	2021-

		- respectarea de către locuitorii comunei a normelor europene ce interzic păstrarea decedatului în locuință pe perioada celor trei zile de la deces la înmormântare - respectarea normelor de igienă, ecologice și de sănătate publică - îmbunătățirea relației dintre biserică și comunitate Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - execuția lucrării - racordarea capelilor mortuare la utilitățile de bază - dotarea corespunzătoare a capelilor mortuare	de Stat/ Fonduri Europene	proiect	2027
29	Înființare / reabilitare / modernizare dispensar medical uman	Obiective: - creșterea gradului de acces la servicii medicale moderne și performante Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări de modernizare și reparații conform expertizei tehnice - dotarea dispensarului cu echipamente specifice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
30	Înființare / reabilitare / modernizare centru medical de permanență	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - identificarea grupului țintă - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființare/reabilitare/modernizare centru medical de permanență	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
31	Înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - identificarea grupului țintă - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea sau extinderea/	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		diversificarea/ - modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora			
32	Sprijinirea dezvoltării/ furnizării de servicii sociale/ furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura sanitară și socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - identificarea grupului țintă - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
33	Sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale	Obiective: - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - implementarea unor măsuri de sprijin în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare precum: - atribuirea unor spații și/sau terenuri aflate în domeniul public al unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, în scopul desfășurării activităților pentru care le-a fost acordată marca socială - sprijin, în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora - sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia, prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local; • scutiri de taxe acordate în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
34	Înființarea/construirea/ modernizarea și/sau dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip nerezidențial - centre de zi	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		- realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/ construirea/ modernizarea și /sau dotarea unui centru de zi			
35	Înființarea/construirea/ modernizarea și/sau dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip rezidențial	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/ construirea/ modernizarea și /sau dotarea unui rezidențial	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
36	Înființarea/construirea/ modernizarea și/sau dotarea centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
37	Înființarea/construirea/ modernizarea și/sau dotarea centre unui centru multifuncțional	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea centrului multifuncțional	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
38	Înființare /modernizare centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăciei	Obiective: - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființare /modernizare centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăciei	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

39	Înființare / modernizare a sistemului de siguranță și supraveghere video	Obiective: - creșterea nivelului de siguranță al populației Activități: - Înființarea / modernizarea sistemului de siguranță și supraveghere video în scopul asigurării ordinii și liniștii publice și a prevenirii și sancționării furturilor și a altor ilegalități - campanii de promovare privind măsurile de siguranță ale cetățenilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 7 - TERITORIUL LOCAL ATRACTIV PENTRU TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT					
40	Promovarea turistică a comunei	Obiective: - punerea în valoare a obiectivelor turistice din comună și a patrimoniului natural - creșterea numărului de turiști care tranzitează comuna Activități: - elaborarea de materiale de informare și promovare turistică	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
41	Amenajare piste pentru practicarea cicloturismului	Obiective: - punerea în valoare a obiectivelor turistice din comună și a patrimoniului natural Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - amenajarea traseelor de biciclete	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
42	Construire / modernizare centru sportiv	Obiective: - îmbunătățirea infrastructurii recreative - diversificarea activităților sportive din comună - crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - amenajare spațiu pentru executarea construcțiilor - construcție vestiare și alte anexe	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
43	Construirea unui teren sintetic	Obiective:	Bugetul local / Bugetul	Idee de	2021-

	multisport cu nocturnă în localitate	- îmbunătățirea infrastructurii sportive - diversificarea activităților sportive din comună - crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - amenajare spațiu pentru executarea construcțiilor	de Stat/ Fonduri Europene	proiect	2027
44	Amenajarea pieței centrale din localitate și zone de promenadă	Obiective: - creșterea calității vieții - îmbunătățirea aspectului zonei rurale din centrul localității Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - amenajare parcare pentru autobuze, toalete pentru turiști, spații verzi, pavaj	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
45	Promovarea valorilor etno - folclorice în comunitatea locală prin achiziționarea de dotări specifice	Obiective: - creșterea calității vieții - conservarea și promovarea tradițiilor locale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - achiziționarea de dotări specifice pentru organizațiile locale care au ca scop principal promovarea valorilor etno - folclorice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
46	Dezvoltarea activităților culturale și artistice	Obiective: - îmbunătățirea serviciilor culturale - diversificarea activităților recreative și culturale pentru populația rurală - reducerea discrepanțelor rural-urban Activități: - realizarea de parteneriate APL-ONG - sprijin pentru organizarea evenimentelor/activităților culturale - identificarea unor surse de finanțare	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

47	Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement	Obiective: - îmbunătățirea gradului de atracție a teritoriului rural - oferirea unor servicii de calitate cetățenilor - reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - amenajare parcuri - dotarea cu mobilier stradal: bănci, coșuri de gunoi - plantarea de pomi la aliniamentele stradale	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
48	Amenajare centru comunal	Obiective: - crearea unui centru local mai atractiv pentru cetățeni și turști - oferirea unor servicii de calitate cetățenilor - reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - amenajare zonă de promenadă - amenajare spații verzi	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
49	Punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial local	Obiective: - conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural - punerea în valoare a identității culturale locale Activități: - elaborarea de studii și cercetări despre patrimoniul imaterial local - reconstituirea unor tradiții și obiceiurilor locale	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

50	Sprrijinirea întreprinzătorilor privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic	Obiective: - dezvoltarea economică a comunității locale - creșterea calității vieții - dezvoltarea turistică a comunei Activități: - sprijin pentru întreprinzătorii privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 8 – DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI DIGITALIZARE					
51	Creearea unei strategii Smart Village	Obiective: - dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic - revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază - îmbunătățirea condițiilor de viață - dezvoltarea competențelor digitale și sprijinirea educației la distanță Activități: - realizarea strategiei Smart Village	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
52	Dezvoltarea serviciilor de e-administrație	Obiective: - suținerea digitalizării în beneficiul cetățenilor Activități: - dezvoltarea sistemului on-line implementat prin digitalizarea unor noi servicii	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
53	Dezvoltarea de aplicatii mobile pentru promovarea turistică a comunei	Obiective: - dezvoltarea turistică a comunei - creșterea gradului de promovare al obiectivelor turistice locale Activități: - proiectarea aplicației mobile - dezvoltarea aplicației - testarea și punerea în producție a acesteia	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
54	Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice din comună	Obiective: - promovarea accesului gratuit la Wi-Fi în spații publice precum parcurile, piețele și clădirile publice Activități: - realizarea documentației tehnico-economice	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		- achiziționarea echipamentelor - montajul și punerea în funcțiune a sistemului WI-FI			
55	Digitalizare locală	Obiective: - creșterea gradului de utilizare al tehnologiei informațiilor și comunicațiilor - susținerea conectivității Activități: - implementare de măsuri pentru stimularea dezvoltării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 9 – CREȘTEREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE					
56	Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate al unității administrative teritoriale	Obiective: - creșterea performanței la locul de muncă - creșterea gradului de mulțumire al cetățenilor privind interacțiunea cu funcționarii publici Activități: - participarea personalului la cursuri de formare și perfecționare a resurselor umane din administrația publică - încurajarea schimburilor de experiență - încurajarea utilizării bunelor practici din domeniu - alte măsuri specifice care să conducă la îndeplinirea obiectivelor	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
57	Modernizare, reabilitare sediu administrativ al primăriei	Obiective: - îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări - lucrări de modernizare și reabilitare sediu administrativ al primăriei - achiziționarea și punerea în funcțiune a unor dotări specifice	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
58	Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice	Obiective: - îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		Activități: - cursuri pentru angajații compartimentelor de specialitate pentru îmbunătățirea activității - participarea la conferințe și seminarii - schimburi de experiență			
59	Achiziționarea de utilaje, echipamente pentru serviciile publice locale	Obiective: - îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală, respectiv achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciul public de administrare a domeniului public. Activități: - achiziționarea de echipamente specializate pentru activitățile de întreținere al domeniului public	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
60	Lucrări de cadastru și carte funciară în comună	Obiective: - extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară Activități: - înregistrări gratuite a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară - eliberarea certificatelor pentru înscrierea în cartea funciară a posesorilor ca proprietate și, după caz, a dezbaterilor succesoriale	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 10 - DEZVOLTAREA COOPERĂRII ȘI ASOCIERII					
61	Inițierea unui parteneriat între ONG și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale	Obiective: - creșterea gradului de cooperare - consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor Activități: - inițierea unui parteneriat între ONG și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027
62	Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități	Obiective: - creșterea gradului de cooperare - îmbunătățirea procesului administrativ local	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		Activități: - inițierea demersurilor de înfrățire cu alte localități - schimburi de experiență pe diverse teme cu localități din alte state			
63	Centru comunitar/de resurse/multifuncțional	Obiective: - susținerea cooperării și asocierea - consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor Activități: - construire/reabilitare/amenajare/dotare clădire – centru comunitar sau de resurse pentru servicii medicale /incubator de afaceri/ONG-uri, în funcție de necesitățile locale care vor fi identificate	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei (întocmirea fișelor de proiecte identificate, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice, precum și cu dezvoltarea teritorială, impactul estimat al proiectelor) s-a realizat în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse.

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un document cu caracter normativ și prospectiv, care cuprinde o analiză reală a comunei atât din punct de vedere al situației existente cât și din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare.

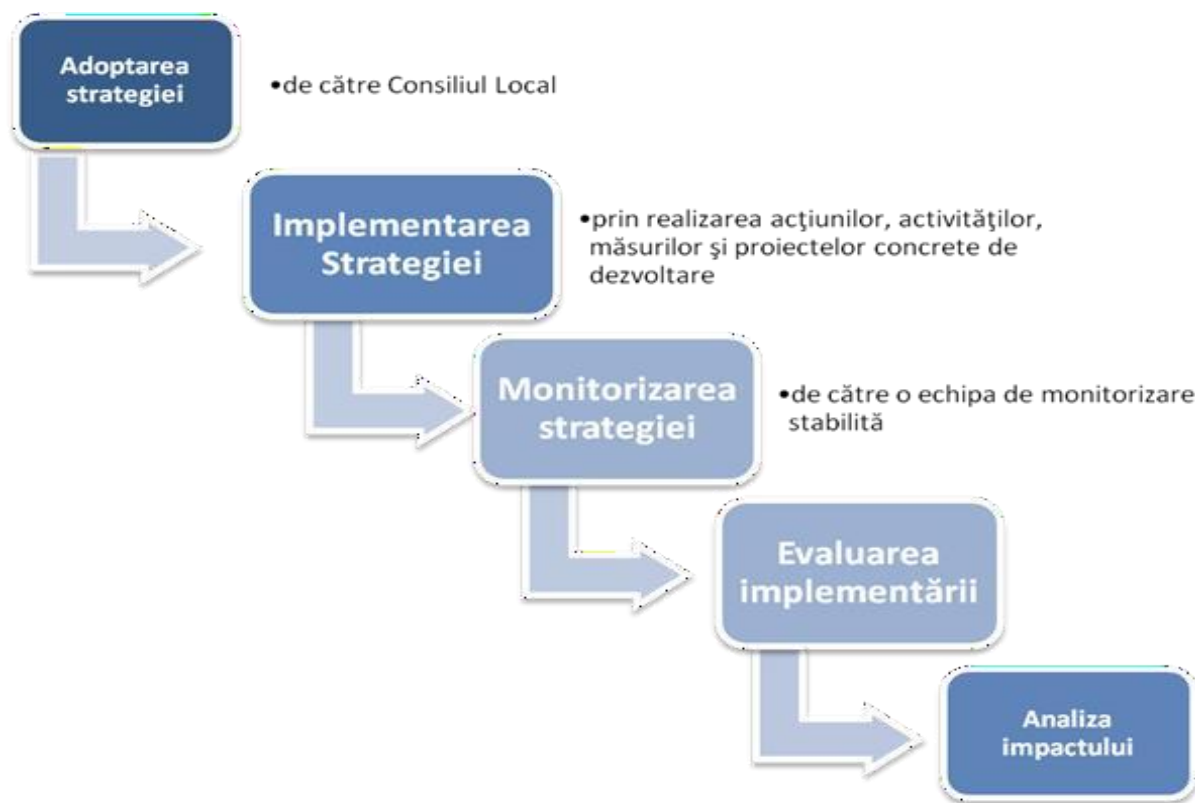
Identificarea oportunităților de dezvoltare pentru Comuna Topraisar trebuie urmată de acțiuni concrete pentru implementarea acțiunilor, dar și de monitorizarea implementării.

Implementarea efectivă a strategiei de dezvoltare depinde în mod fundamental de capacitatea administrației locale, de a atrage fondurile necesare pentru a finanța acțiunile selectate și de a gestiona fondurile de la bugetul local.

Absorbția fondurilor disponibile depinde însă, alături de eligibilitatea acțiunilor, de capacitatea instituțională de a iniția proiecte și de a lucra în parteneriat pentru atingerea scopurilor strategice.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică, un proces unitar de implementare și evaluare a rezultatelor obținute.

În vederea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se vor parcurge următorii pași:

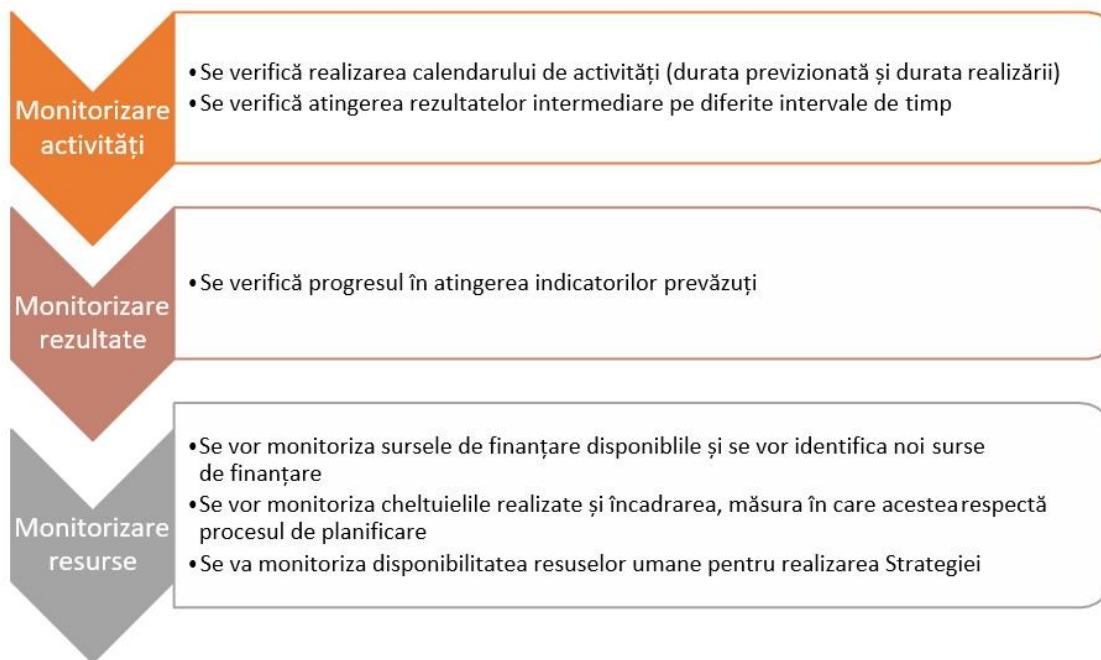
Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea evoluției implementării strategiei este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public. Monitorizarea strategiei va furniza informația necesară evaluării, iar pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale întocmite de către comisia de monitorizare, care va evalua:

- ✓ stadiul în care se află diversele acțiuni programate în cadrul strategiei
- ✓ revizuirea acțiunilor, acolo unde este cazul
- ✓ timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor
- ✓ alte aspecte.

Se vor monitoriza activitățile, rezultatele și resursele strategiei astfel:

Evaluarea strategiei și analiza impactului

Evaluarea este aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizare a Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități identificate.

Procesul de evaluare va fi realizat în baza următoarelor criterii:

Efectivitatea	• În ce măsură s-au atins indicatorii preconizați la momentul elaborării?
Cauzalitatea	• Care au fost factorii care au contribuit sau au afectat implementarea proiectului? • În ce măsură ipotezele formulate s-au verificat? • Ce alți factori de risc nu au fost luați în considerare?
Eficiența	• Raportarea rezultatelor obținute la resurse-productivitatea?
Sustenabilitatea	• Vor continua rezultatele obținute să se mențină și să-și manifeste efectele pozitive și după încheierea perioadei de implementare?
Relevanța	• Se verifică relevanța măsurătorilor din documentul de politică pentru un proces viitor, ținând cont de modificările apărute în perioada de implementare?
Rezultate secundare	• Care sunt consecințele neprevăzute (pozitive și negative) apărute pe perioada implementării? • Cum pot fi valorificate sau eliminate acestea?

O evaluare a impactului strategiei se va face la sfârșitul perioadei de programare, respectiv în anul 2027, când se vor putea compara rezultatele înregistrate la sfârșitul perioadei față de perioada de bază, anul 2021. Evaluarea va aprecia, în egală măsură performanța – realizarea obiectivelor propuse și procesul – modul în care au fost atinse obiectivele strategice.

Indicatori ai implementării strategiei

Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor.

Pentru realizarea evaluării corespunzătoare privind implementarea strategiei, se vor lua în considerare următorii indicatori de evaluare:

Obiectivul strategic nr. 1 - Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna Topraisar

- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de apă potabilă ;
- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare menajeră;
- Asigurarea încălzirii locuinței în perioadele reci;
- Gradul de mulțumire al populației privind starea utilităților;
- Gradul de mulțumire al populației privind investițiile în infrastructura rutieră;
- Gradul de acces al populației la serviciile de cablu tv;
- Gradul de acces al populației la serviciile de internet;
- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii silvice.

Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- Evoluția numărului agenților economici din comună;
- Domeniile de activitate ale agenților economici;
- Gradul de diversificare al domeniilor de activitate ale operatorilor economici
- Numărul unităților economice înmatriculate, lichidate/ dizolvate și radiate;
- Numărul de angajați ai agenților economici;
- Intenția agenților economici de a angaja personal;
- Intenția agenților economici de a concedia personal;
- Gradul de mulțumire al agenților economici cu privire la implicarea Primăriei în dezvoltarea mediului de afaceri;
- Proiecte propuse de agenții economici pentru dezvoltarea mediului de afaceri;
- Sprijinul oferit din partea angajaților Primăriei în rezolvarea problemelor zilnice a agenților economici;
- Numărul parteneriatelor public-privat între agenții economici și Primărie.

Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formarea și învățarea pe tot parcursul vieții

- Evoluția populației școlare;
- Gradul de promovabilitate;
- Rata abandonului școlar;
- Numărul persoanelor analfabete;
- Numărul unităților școlare reabilitate/modernizate;
- Numărul laboratoarelor școlare, raportate la numărul de elevi;
- Săli de gimnastică și terenuri de sport;
- Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație;
- Gradul de mulțumire al populației privind învățământul și educația;
- Opinia populației asupra comunei ca loc de creștere și educare a copiilor.

Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

- Calitatea apei potabile din comună;
- Gradul de mulțumire al populației privind poluarea;
- Gradul de mulțumire al populației privind modul de colectare al deșeurilor;
- Gradul de colectare selectivă a deșeurilor;
- Evoluția surselor de poluare la nivelul comunei;
- Investițiile în energia verde/ regenerabilă;
- Reducerea gradului de poluare;
- Eficiența energetică;

- Numărul/suprafața spațiilor degradate /terenuri neutilizate;
- Investițiile realizate asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate.

Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

- Suprafața de teren agricol deținută de populația comunei;
- Suprafața de teren agricol cultivată de populația comunei;
- Principalele culturi agricole;
- Asociații Agricole pe raza comunei;
- Apartenența locuitorilor la una dintre Asociațiile Agricole de pe teritoriul comunei;
- Numărul agenților economici care activează în sectorul agricol;
- Numărul fermelor de semi-subsistență;
- Gradul de asociere.

Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii sanitare;
- Numărul medicilor de familie;
- Personal sanitar mediu;
- Persoane înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Persoane bolnave înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- Persoane cu dizabilități;
- Număr copii asistați social;
- Număr adulți asistați social;

- Număr vârstnici asistați social;
- Persoane cu handicap;
- Număr copii cu handicap;
- Număr adulți cu handicap;
- Copii aflați în plasament familial;
- Familii cu risc social;
- Familii fără venit;
- Persoane cărora li se acordă venitul minim garantat;
- Ajutor pentru încălzirea locuinței cu lemne;
- Familii beneficiare de alocația de susținere a familiei;
- Gradul de mulțumire al populației privind sectorul medical;
- Sprijinul acordat de Primărie și Autoritățile Publice Locale grupurilor defavorizate din comună;
- Infrastructură socială nou creată sau modernizată.

Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

- Patrimoniul cultural;
- Numărul evenimentelor culturale organizate în comună și numărul participanților;
- Infrastructura culturală;
- Gradul de mulțumire al populației privind cultura și divertismentul;
- Gradul de acces al populației la manifestări culturale;
- Gradul de mulțumire al populației privind modalitățile de petrecere a timpului liber;
- Gradul de mulțumire al populației privind activitățile sportive și de recreere;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța publică;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța copiilor și tinerilor în spațiile publice.

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

- Tipul de servicii publice digitalizate;
- Numărul cetățenilor care utilizează soluțiile digitale;
- Gradul de mulțumire al cetățenilor cu privire la serviciile electronice.

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

- Investiții realizate pentru dezvoltarea capacităților administrative și a serviciilor publice.

Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

- Numărul parteneriatelor public-private;
- Aderarea UAT la noi asociații de dezvoltare comunitară integrată;
- Numărul schimburilor de experiență;
- Gradul de colaborare cu alte țări europene

CONCLUZII

Procesul de Programare a Dezvoltării Durabile nu se încheie odată cu elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală, ci începe în acest moment.

Acest document va servi ca “modus operandi” (manual de acțiune) pentru administrația publică locală, cât și tuturor actorilor interesați să participe la dezvoltarea comunitară. Toate documentele de programare elaborate de către administrația publică locală vor fi în acord cu direcțiile strategice stabilite în cadrul acestui document, el însuși fiind în concordanță cu documentele de rang superior (Strategia de Dezvoltare a Județului, Strategia de Dezvoltare Regională precum și Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030).

Implementarea Strategiei se va derula pe etape care vor fi organizate în funcție de resursele existente la momentul respectiv și de prioritățile locale. Validarea Strategiei se realizează prin participarea cetățenilor la deciziile administrative, aceasta având un caracter continuu. Comunitatea se va dezvolta pe parcursul implementării strategiei prin intermediul schimburilor de experiență cu instituții europene și prin aportul specialiștilor.

În urma procesului de elaborare strategică trebuie să se rețină următoarele aspecte fundamentale:

- ❖ Strategia de dezvoltare locală este un document al întregii comunități, nu este a unei persoane sau instituții a unui partid sau organizații de orice fel;
- ❖ Strategia trebuie asumată de către Consiliul Local care va stabili o ordine a priorităților și prin bugetul existent le va finanța și cofinanța;
- ❖ Consiliul Local este cel care poate modifica această strategie imediat sau mai târziu, în funcție de dezvoltările ulterioare ale situației sociale, politice și economice.